T.C. Sağlık Bakanlığı
Türkiye Halk Sağlığı Kurumu

TÜRKİYE KANSER İSTATİSTİKLERİ

ANKARA, 2015

EDİTÖRLER

Prof. Dr Seçil ÖZKAN	Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkanı
Uz Dr Bekir KESKİNKILIÇ	THSK Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar, Programlar ve Kanser Başkan Yardımcısı

YAZARLAR

Doç. Dr. Murat GÜLTEKİN	THSK Kanser Daire Başkanı
Uz. Dr Güledal Boztaş	THSK Kanser Daire Başkanlığı
T. Tek. Aysun ERGÜN	THSK Kanser Daire Başkanlığı
Ebe Arzu SEVİNÇ	THSK Kanser Daire Başkanlığı
T. Tek. Semra TÜTÜNCÜ	THSK Kanser Daire Başkanlığı
Uz. Yrd. Selin DÜNDAR	THSK Kanser Daire Başkanlığı

YAYIN KOMİSYONU

YAYIN KOORDİNATÖRLERİ

Prof Dr Seçil ÖZKAN	Türkiye Halk Sağlığı Kurumu Başkanı
Uz Dr. Bekir KESKİNKILIÇ	Bulaşıcı Olmayan Hastalıklar, Programlar ve Kanser Başkan Yardımcısı
Doç. Dr. Murat GÜLTEKİN	THSK Kanser Daire Başkanı
Prof Dr Nazmi BİLİR	HÜ Halk Sağlığı Enstitüsü
Prof. Dr. Gökhan DEMİR	Türk Tıbbi Onkoloji Derneği Başkanı
Prof Dr Gül ERGÖR	DEÜ Halk Sağlığı AD
Prof. Dr. Mutlu HAYRAN	HÜ Onkoloji Enstitüsü
Prof Dr Selim KILIÇ	GATA Halk Sağlığı AD
Prof. Dr. Saadettin KILIÇKAP	HÜ Onkoloji Enstitüsü
Prof. Dr. Tezer KUTLUK	UICC Başkanı
Prof. Dr. Serdar ÖZKÖK	Türk Radyasyon Onolojisi Derneği Başkanı
Prof. Dr. Bülent YALÇIN	Ulusal Kanser Danışma Kurulu Başkanı
Prof. Dr. Şuayip YALÇIN	Türk Kanser Araştırma ve Savaş Kurumu Derneği Başkanı
Doç Dr Sultan ESER	HÜ Halk Sağlığı Enstitüsü

KATKIDA BULUNANLAR

İzmir Kanser Kayıt Merkezi

Sultan ESER

Saniye ÖZALAN

Cankut YAKUT

Ankara Kanser Kayıt Merkezi

İskender KÖG

Alev YÜCEL

Antalya Kanser Kayıt Merkezi

Tülay SAVLI

Bursa Kanser Kayıt Merkezi

İsmail Serkan URSAVAŞ

Edirne Kanser Kayıt Merkezi

Deniz ÖZDEN

Nazlıgül BOZTAŞ

Eskişehir Kanser Kayıt Merkezi

Belgin KURNALI

Erzurum Kanser Kayıt Merkezi

Engin KURT

Samsun Kanser Kayıt Merkezi

H. Nilden ARSLAN

Okan KARAOĞLANOĞLU

Trabzon Kanser Kayıt Merkezi

Nurşen ÜÇÜNCÜ

TEŞEKKÜR

ANKARA KANSER KAYIT MER.
Mustafa SAVAŞ
İlkay ÖZTOKLU
Hülya GENÇ
Balahanım YILDIRIM
Bahar TÖRE
Buket ÖZBEY
Cemile ATAK KÖKSALDI
Nesibe CANAN YILMAZ
Gülten BALTAŞ
Nezahat KARABACAK
Kadriye ÇELİKBAŞ
Leyla AKTAŞ

ANTALYA KANSER KAYIT MER.
Evrim AYDOĞMUŞ
Ayfer TANDOĞAN
Gülfem ÖZTEKİN
Gülşen KURT
Hamide TÜFEKÇİ YETKİN
Nüket ÖZDEMİR
Derya AKGÜL KANALICI
Özlem TOP
Gülcan UÇAR YENİGELEN
Huriye TOŞUR

BURSA KANSER KAYIT MER.
Ecem NALLAR
Gülden KARACA
Sevgi AYIK
Yasemin DURGUT
Melin KIRBIYIK
Selahattin ALAN
Emine AKAN
Semra YILMAZ
Ayşe AĞIRMAN
Nurseven AŞÇI
Türkan ŞEN
Funda BATMAN KAYA
Çiğdem DENİZ POLAT
Seldağ TUNA YURTÇU
Nuran ÖZEN

EDİRNE KANSER KAYIT MER.
Ümit AKIN
Sibel TEKE
Ayşe BELLER
Tijen Öztürk TAŞKIN
Filiz GÜLER
Remziye AKIN
Zülfiye YAZICI
Selma DURMUŞOĞLU
Hasan YILDIRIM
Erdem YILMAZ
Suna Boncuk ŞAHİN
Gülbiye ÖZGÜR
Yelda KARABAŞ

ESKİŞEHİR KANSER KAYIT MER.
Yakup HALAT
Hürriyet UYSAL
Gülcan MENKİS
Nilüfer KARAGÖZ
Emel DURAN
Sibel BAŞGÜL
Ayşe ÇETİN
Sevim ÖZPINAR

ERZURUM KANSER KAYIT MER.
Duygu TURHAN
Turan ÖZBEK
Tayyar ÇELİK
Zuhra Aypar GÖÇMEN
Kamile CEVADİ
Murat AKÇAY
Sibel YILMAZ
Uğur MERİH

İZMİR KANSER KAYIT MER.
Ümit ALTINTIĞ
Setenay TAKTAKOĞLU
Osman ÇELİK
Huriye KARAZ
Tülay YÜKSEL
Hülya ELİBOL
Şenay METE
Emel DALMIZRAK
Gülcan GÜL
Tülay COŞKUN
Gonca ŞAHİN
Suriye ÖZGÜR

SAMSUN KANSER KAYIT MER.
Yaşar ÇAVUŞOĞLU
Oktay TURAN
Sevgi YAZICIOĞLU
Meryem BAŞARAN
Seyhan GÜVEN
Nurten MEYDAN YILDIRIM
Azize ŞANLI BAYRAM
Gülnaz KAPLAN BAŞ

TRABZON KANSER KAYIT MER.
Ayşe TÜRKKÖYLÜ
Melek ERDEN
Nazan KALAY
Nejla KURT
Hanim BEKTAŞ
Ahmet KARAGÜZEL
Erdal AYDIN
Hayri YAPICI
Rifat GENÇ
Özgül ÖZBAYRAK
Ayşe MUHCU
Fatma YANIK
Orhan SUNGURLU

THSK İSTATİSTİK VE BİLGİ İŞLEM DAİRE BAŞKANLIĞI
Enver KILIÇ
Mustafa ACIR

VERİ KAYNAĞI VE METODOLOJİ

Türkiye Nüfus Yapısı ve Ölüm İstatistikleri

Türkiye Nüfus Kayıtları ve Nüfusu

Türkiye'de 2007 yılından önce genel nüfus sayımları yoluyla nüfus bilgisi toplanmıştır. Genel Nüfus Sayımları her 10 yılda bir sokağa çıkma yasağı ile tek tek hanelerin ziyareti sonucu toplanan verilerin derlenmesi ile oluşturulmuştur. Türkiye nüfus bilgileri 2007 yılından itibaren ise Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi (ADNKS) ile toplanmaya başlanmıştır. ADNKS temeli her vatandaşa "Kimlik Numarası" verilmesidir. Her Türkiye Cumhuriyeti (TC) vatandaşına 28 Ekim 2000 tarihinde tek bir TC Kimlik Numarası verilmiş bulunmaktadır. TC Kimlik numarası bilgi içermeyen 11 haneli bir sayıdan oluşmaktadır. ADNKS ise kişilerin yerleşim yerlerine göre nüfus bilgilerinin güncel olarak tutulduğu, TC Kimlik Numarasına göre kişiler ile ikamet adreslerinin eşleştirildiği bir kayıt sistemidir. Bu sistem ile daha önce 10 yılda bir gerçekleşen nüfus sayımlarından farklı olarak her an güncel ve net bilgi sağlanmaktadır (1).

Türkiye'de bu nedenle 2007 yılı itibariyle her seneye ait nüfus bilgisine ulaşım mümkün iken, 2007 yılı öncesinde yıllık nüfus verisi iki yöntemle elde edilmektedir:

1) TÜİK'in 2000 yıllarında yaptığı genel nüfus sayımları sonuçlarıyla sayımın yapılmadığı diğer yıllar için nüfus projeksiyonları yapılması:

TUİK (o zaman ki adıyla Devlet İstatistik Enstitüsü) her 10 yılda bir yaptığı genel nüfus sayımları sonrasında iller için yaptığı projeksiyonları resmi kurumlar ile paylaşarak, hizmetin planlanmasına katkıda bulunmuştur.

2) İllerde birinci basamak sağlık kuruluşlarının yaptığı nüfus tespitleri:

Ülkemizde birinci basamakta sağlık hizmeti aile hekimliği sistemine geçene kadar sağlık ocakları ile sunulmuştur. Sağlık ocağı sisteminde tanımlı bir coğrafi alanda yaşayan toplum her yıl hane ziyaretleri ile sayılmış, ev halkı tespit fişi doldurularak bölgenin nüfusu çıkarılmaya çalışılmıştır.

Türkiye nüfusu kanser kayıtçılığının başladığı yıllara göre artmış ve nüfus yaşlanmıştır. Kanser kayıtçılığının başladığı 1992 yılından iki yıl önce yapılmış olan genel nüfus sayımında ülkemiz nüfusu 56.473.035 olup, bu sayımda 65 yaş ve üstü yaş grubu toplam nüfusun %4,3'ünü oluşturmaktadır (2). Türkiye nüfusu 2010 yılı içinde toplam 73.722.988'e, 65 yaş ve üstü yaş grubun toplam nüfus içindeki payı ise %7,2'ye yükselmiştir. Türkiye nüfusunun 2006-2010 yılları arasındaki dağılımı Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1. Türkiye Nüfusunun 2006-2010 Yılları Arasındaki Cinsiyet Dağılımı (1,2)

Yıl	Toplam	Erkek	Kadın
2006*	72.802.966	36.715.165	36.087.801
2007β	70.586.256	35.376.533	35.209.723
2008β	71.517.100	35.901.154	35.615.946
2009β	72.561.312	36.462.470	36.098.842
2010β	73.722.988	37.043.182	36.679.806

*TUİK nüfus tahminleri βADNKS

Kadın ve erkek nüfus dağılımının eşit olduğu ülkemizde, toplam nüfusun yaklaşık dörtte birini 0-14 yaş grubu, %7,2'sini ise 65 yaş ve üstü yaş grubunda bulunan kişilerin oluşturduğu görülmektedir. Türkiye nüfusuna dair yaş ve cinsiyet dağılımı Tablo 2'de verilmiştir (2).

Tablo 2. Türkiye Nüfusunun 2010 Yılına Ait Yaş Gruplarına Göre Cinsiyet Dağılımı (2)

Yaş Grupları	Erkek	Kadın	Toplam
0 - 4	3.173.092	3.005.631	6.178.723
5 - 9	3.148.210	2.982.908	6.131.118
10 - 14	3.369.995	3.198.746	6.568.741
15 - 19	3.219.221	3.058.086	6.277.307
20 - 24	3.200.959	3.066.828	6.267.787
25 - 29	3.275.153	3.162.769	6.437.922
30 - 34	3.146.214	3.063.753	6.209.967
35 - 39	2.798.870	2.767.247	5.566.117
40 - 44	2.344.747	2.249.976	4.594.723
45 - 49	2.358.913	2.341.378	4.700.291
50 - 54	1.871.231	1.835.058	3.706.289
55 - 59	1.614.971	1.649.342	3.264.313
60 - 64	1.190.577	1.301.377	2.491.954
65 - 69	848.726	958.566	1.807.292
70 - 74	633.016	787.768	1.420.784
75-79	502.175	615.872	1.118.047
80-84	245.975	418.326	664.301
85-90	83.179	161.183	244.362
90+	17.958	54.992	72.950
Toplam	37.043.182	36.679.806	73.722.988

Ülkemiz toplam doğurganlık hızının doğal akışına bırakılması, ölüm hızının aynı şeklide devam etmesi durumunda yapılan projeksiyonlarda, 2023 yılında 65 yaş ve üzeri nüfusun %10,2'ye, 2050 yılında ise %20,8'e yükseleceği öngörülmektedir (Şekil 1) (3).

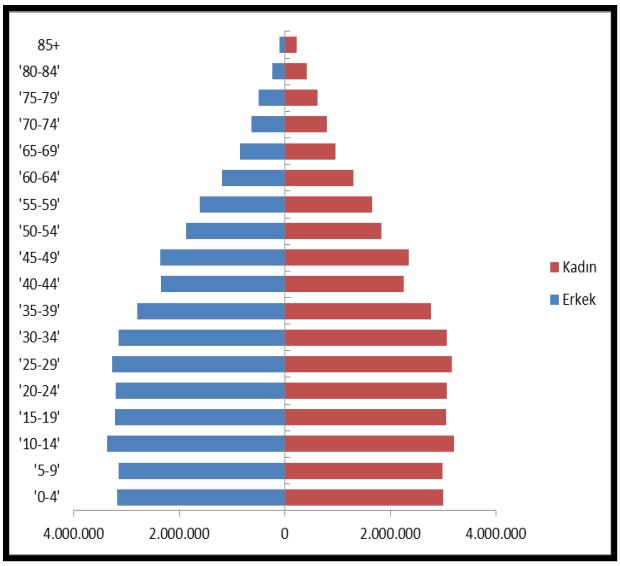

2010 Yılı Nüfus Piramiti

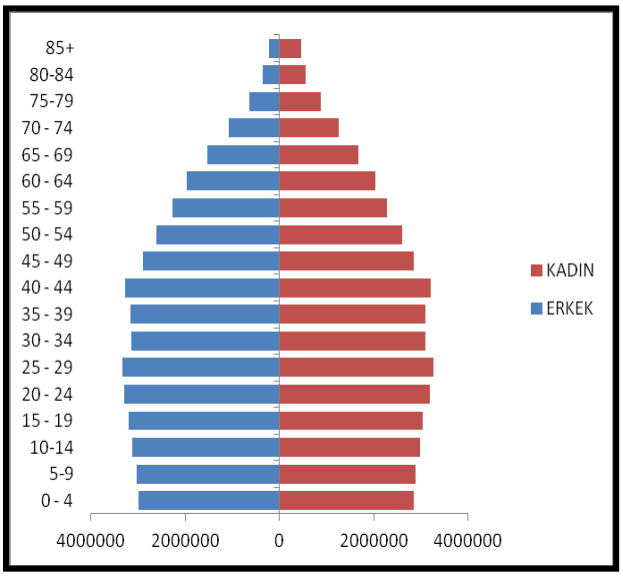

2023 Yılı Nüfus Piramiti

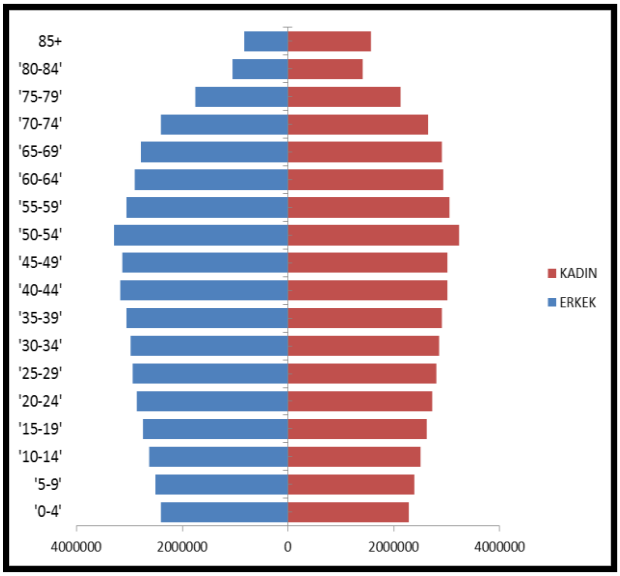

2050 Yılı Nüfus Piramiti

Şekil 1. Türkiye Nüfus Piramidi (2010) ve Nüfus Projeksiyonları (3)

Ölüm İstatistikleri

Düzenli ve güvenilir "ölüm ve ölüm nedeni istatistikleri" sağlık planlaması ve önceliklerin belirlenmesi için önemlidir. Ölüm nedenlerini bilmek; hastalıklara yönelik halk sağlığı programlarının değerlendirmesini yapmak için de esastır. Kanser kayıtçılığında ise ölüm nedenleri ve ölüm hızı, veri kalitesinin ve tamlığının değerlendirilmesinin yanı sıra yaşam süresi (survival) analizlerinin yapılabilmesini sağlaması bakımından ayrı bir öneme sahiptir.

Türkiye'de ölüm ve ölüm nedeni istatistiklerinin toplanması 01.01.2013 tarihinde değiştirilmiştir. Bu tarihten önce, ölüm belgesinin elle doldurulmasının ardından TUİK'e gönderilerek, ilgili kurumda sağlık personeli ve/veya sağlık dışı personel tarafından elektronik ortama aktarılmıştır. Ölüm belgesinin doldurulması ise kentsel ve kırsal yerlerde farklı olmuştur, kentsel yerlerde belediyeler kırsal yerlerde ise muhtarlar ölüm belgesi ve defin ruhsatı vermekle zorunlu tutulmuştur. Muhtarlar ve belediye yetkilileri ölüm olayının meydana gelmesinden sonraki 10 gün içinde Nüfus Müdürlüğü'ne belgenin bir nüshasını da iletmekle yükümlü tutulmuştur (3). Ancak bu sistemde,

- Ölüm belgelerinin bir kısmının hekim dışı kişiler tarafından düzenlenmesi, sebebiyle ölüm nedenlerinin doldurulmaması,
- Hekimler tarafından ölüm nedenleri doldurulmuş olan belgelerde ise, kontrol mekanizması olmadığı için doğru nedenlerin toplanamaması,

yüzünden "ölüm nedenleri" analizleri ülkemizde ancak özel çalışmalar yapılması durumunda yapılabilmiştir. Bu nedenlerle, 01.01.2013 tarihi itibariyle tüm Türkiye'de ölüm nedenlerinin elektronik olarak girileceği, kişiye dair bilgilerin kimlik paylaşım sistemi üzerinden TC Kimlik Numarası ile alındığı bir sistemle toplanmaya başlanmıştır (Şekil 2) (4).

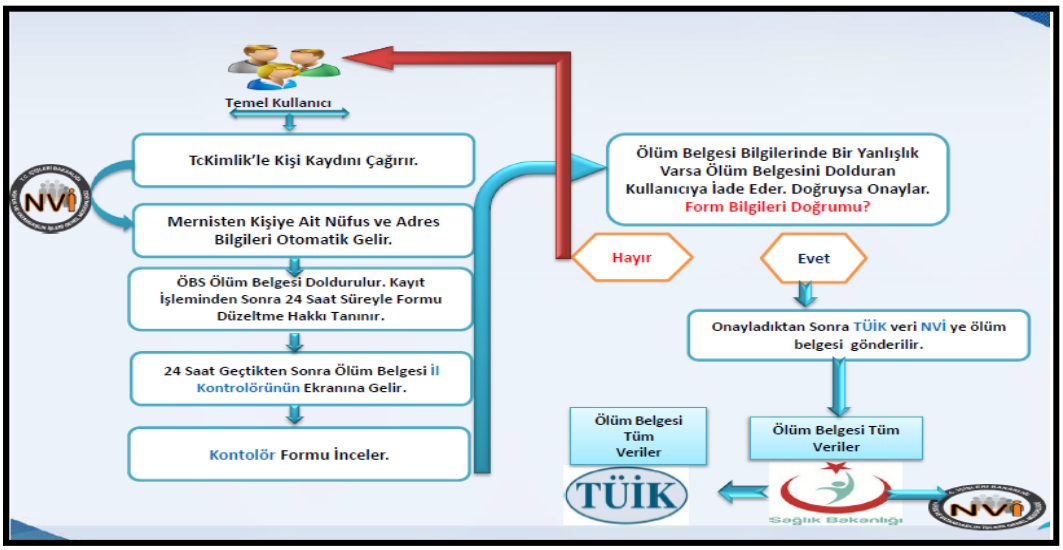

Şekil 2. Ölüm Bildirim Sistemi İş Akış Şeması (4)

Türkiye Kanser Kayıtçılığının Tarihsel Gelişimi ve Veri Toplama Metodolojisi

Tarihsel Gelişim

Kanserle Savaş Daire Başkanlığı 1983 yılında kurulmuştur. Bu yıllarda kanser hastalığı bildirimi zorunlu hastalıklar arasına alınmıştır. Bu dönemde, kanser sıklığı çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalarda, organa özgü kanser sayıları ile ülkemizde ilk kez kanserin profili görülmüştür (5,6). Pasif sistemle başlayan kanser kayıtçılığında yeterli sayıda ve kalitede verinin toplanamaması nedeniyle 1992 yılında aktif sistemle kanser kayıtlarının toplanmasına başlanmıştır. İlk kez "Kanser Kayıt ve İnsidans Projesi" kapsamında İzmir'de aktif kanser kayıt merkezi kurulmuştur. Bu merkezden 6 yıl sonra Antalya Kanser Kayıt Merkezi'de açılarak kanser kayıtları toplamaya başlamıştır. Zamanla değişik illerimizde açılan kanser kayıt merkezleri ve merkezlere ilişkin referans tarihleri Tablo 3'de verilmiştir. Ülkemizde 2007 yılına kadar örneklemde olan nüfus kapsamı %23'tür. Gaziantep ve Malatya illerinin 2010 yılında eklenmesi ile örneklemde olan nüfus kapsamı %27'ye ulaşmıştır. İstanbul, Mersin ve Adana'da 2012 yılında aktif kanser kayıt merkezleri oluşturulmuş, örneklemde olan nüfus kapsamı %50'yi aşmıştır.

Tablo 3. Türkiye'de Kanser Kayıt Merkezleri ve Referans Tarihleri

	İller	**Referans Yılı**
1	İzmir	1992
2	Antalya	1998
3	Bursa	2000
4	Eskişehir	2005
5	Samsun	2001
6	Trabzon	2003
7	Edirne	2004
8	Erzurum	2005
9	Ankara	2006
10	Kocaeli	2007
11	Gaziantep	2010
12	Malatya	2010
13	Mersin	2012
14	İstanbul	2012
15	Adana	2012

Ülkemizde kanser kayıtçılığının 1992 yılında başlamış olmasına rağmen, aktif merkezlerin verilerinden oluşturulmuş olan insidans raporu ilk kez 2002 serisi ile yayınlanmıştır. Veri yayınlamak için aktif kanser kayıt verilerinin kalite ve tamlıklarının analizi önemlidir. Bu nedenle 2002 serisinden itibaren yayınlanmış olan raporlarda veri kalitesine bağlı olarak insidansa dahil olan örneklemdeki illerde değişiklikler olmuştur (Tablo 4).

Tablo 4. Aktif Kanser Kayıt Merkezlerinin Raporlarda Bulundukları Yılların Dağılımı

	2006	2007	2008	2009	2010
İzmir	√	√	√	√	√
Antalya	√	√	√	√	√
Bursa	√	√	√	√	√
Eskişehir	√	√	√	√	√
Samsun	√	√	√	√	√
Trabzon	√	√	√	√	√
Edirne	√	√	√	√	√
Erzurum	√	√	√	√	√
Ankara	-	-	√	√	√
TOPLAM	8	8	9	9	9
Örneklemdeki nüfus	11.180.087	11.844.304	16.606.164	16.929.784	17.244.896
Toplam nüfus	72.802.966	70.586.256	71.517.100	72.561.312	73.722.988
Toplam nüfus içindeki %	15,4	16,8	23,2	23,3	23,4

Uluslararası Kanser Ajansı (IARC) tarafından yayınlanmakta olan "Beş Kıtada Kanser" serisi isimli kitapta kanser kayıt merkezlerinin verileri ancak kalite değerlendirmelerini geçmeleri halinde yer almaktadır. İzmir ve Antalya Kanser Kayıt Merkezlerinin 1998-2002 serisi verileri "Beş Kıtada Kanser" kitabının 9. baskısında yer almıştır (7). Aynı kitabın 10. baskısında ise İzmir ve Antalya Kanser Kayıt Merkezlerine ek olarak Trabzon ve Edirne Kanser Kayıt Merkezlerinin 2003-2007 serisi verileri yer almıştır (8).

İzmir Kanser Kayıt Merkezi 20 yıllık deneyimi ve sürekliliği nedeniyle 2013 yılında Uluslararası Kanser Ajansı (IARC) tarafından Kuzey Afrika ve Doğu Akdeniz bölgesinde yer alan Kanser Kayıt Merkezleri için eğitim merkezi olmuştur.

Veri Toplama Metodolojisi

Aktif kanser kayıt merkezlerinin olduğu illerde toplum tabanlı kanser kayıtçılığı yapılmaktadır. Toplum tabanlı kanser kayıt için, il sınırları içinde yer alan tüm kamu, özel ve eğitim hastanelerinden, ölüm belgelerinden ve hastaların olabileceği huzurevi, palyatif bakım merkezi gibi merkezlerden veri toplanmaktadır. Veriler, birimlerden merkeze aktarılmaktadır. Merkezde form değerlendirilmekte ve dublikasyon kontrolünden geçirilmektedir. İl kanser kayıt merkezi veri tabanı daha sonra Kanser Daire Başkanlığı veri tabanına aktarılmaktadır. Türkiye veri tabanında dublikasyon ve hata kontrolü yapılmaktadır. İllerin veri tabanındaki hatalar için il kanser kayıt merkezlerine kontrol raporları yollanmakta, verilere dönülerek yapılan düzeltmeleri takiben yeni "Türkiye Kanser Veri Havuzu" oluşturulmaktadır. (Şekil 3).

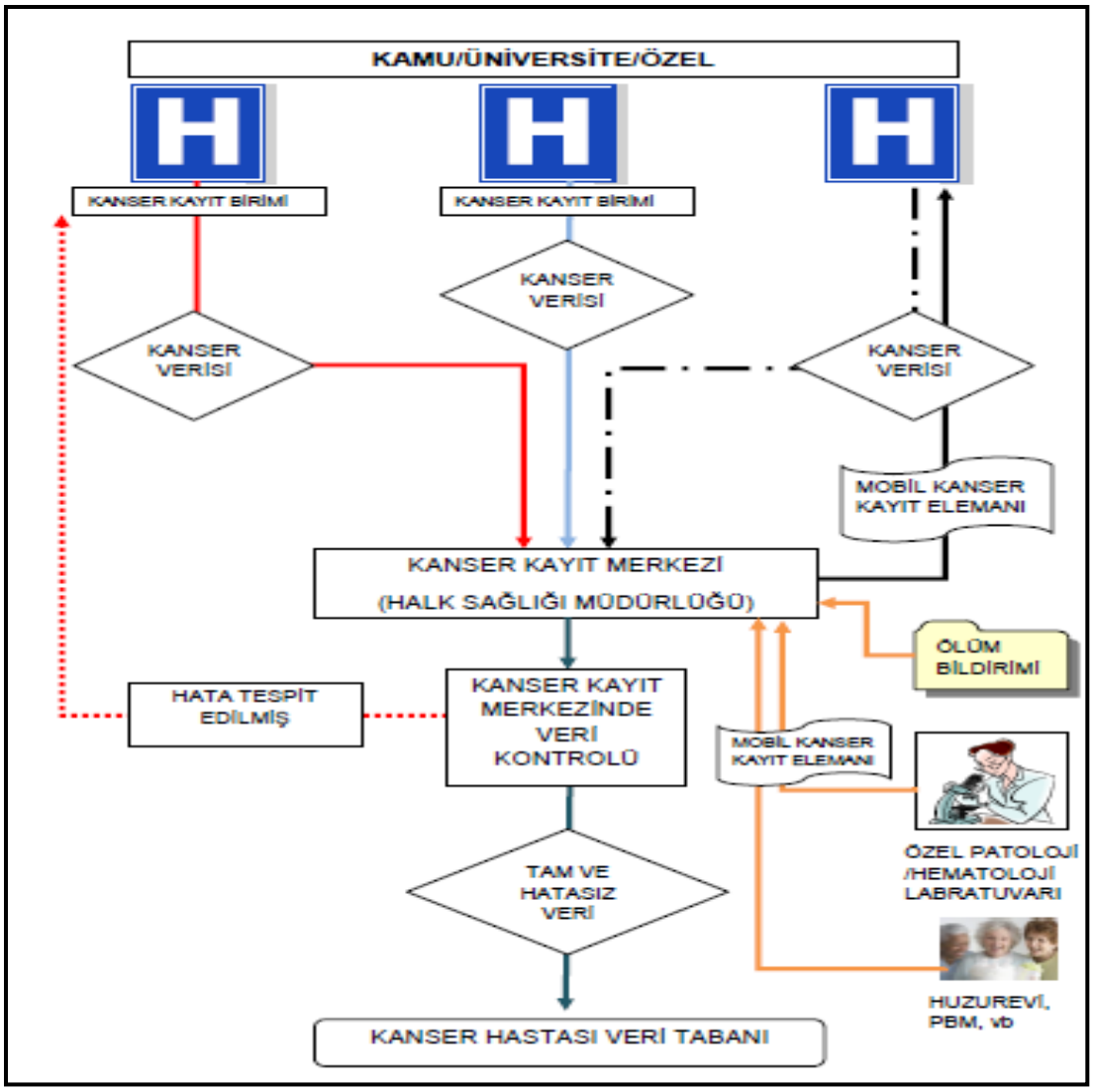

Şekil 3. Kanser Kayıtçılığının İş Akışı Şeması

Türkiye, "Kanser Kayıtçılığında Standartlar El Kitabı"nda yer alan ve Ortadoğu Kanser Konsorsiyumun (MECC) bir üyesi olarak bu konsorsiyumda kabul edilmiş kurallar çerçevesinde kanser verisi toplamaktadır (9). Ülkemizde:

- Malign kanserlerin tamamı (primer kanserler)
- İn situ neoplazmlar
- Santral sinir sistemi ve medulla spinalis'te yer alan benign/borderline tümörler

toplanmaktadır (8). Bu kanserlerden hangi veri başlıklarının toplanacağı "Kanser Kayıtçılığında Standartlar El Kitabı" na göre kararlaştırılmıştır. Veri başlıklarına karar verilmesinde en önemli belirleyici kayıtların bulunabilme olasılığıdır. "Kanser Kayıtçılığında Standartlar El Kitabı" yer alan veri başlıkları, toplanmasına dair derecelendirme ile Türkiye'de toplanma durumuna ilişkin bilgiler Tablo 5'de özetlenmiştir. Veri başlıklarından "GEREKLİ" MECC için olan başlıkları, "ZORUNLU" kanser hastalarının tanımlanması ve surveyansı için olan başlıkları, "İSTEĞE BAĞLI" tanımı ise kanser kayıt merkezinin kendi talebiyle karar vereceği başlıkları tanımlamaktadır (9).

Tablo 5. "Kanser Kayıtçılığında Standartlar El Kitabı" Veri Başlıkları*(9)

GEREKLİ		ZORUNLU		İSTEĞE BAĞLI	
MECC kayıt merkezi kimlik numarası	√	Hastanın adı	√	Medeni durum	
Kayıt merkezi hasta numarası	√	Ulusal kimlik numarası	√	Hastanın telefon numarası	√
Tümör sıra numarası	√	Tanı sırasında yaş	√	Doğum yeri	√
İkamet durumu	√	Doğum tarihi	√	Etnik köken	
Tanı tarihi	√	Cinsiyet	√	Din	
Tanı yöntemi	√	Hastanın adresi	√	Sigara içme öyküsü	
Primer yerleşim yeri kodu (Topografi)	√	Primer yerleşim yeri metni	√	Meslek	
Morfoloji kodu (Histolojik tip)	√	Morfoloji metni	√	Lateralite	√
Davranış	√	İlk tanı yeri	√	İlk tedavi kürü	√
Diferansiyasyon	√	Protokol numarası	√	İlk tedavi kürünün başladığı tarih	√
Tanı sırasında özet evre	√	Gönderen hastane	√	Kansere yönelik cerrahi	√
	√	İzleyen doktor	√	Kemoterapi	√
				Radyoterapi	√
				Hormonal tedavi	√
				İmmunoterapi	√
				Diğer tedaviler	√
				Son izlem/ölüm tarihi	√
				Hayati durum	√

* √ işareti: Veri başlığı toplanmaktadır

Histoloji ve topografi verileri için Dünya Sağlık Örgütü tarafından yayınlanmakta olan Uluslararası Hastalık Sınıflandırması Onkoloji (ICD-O) kitabının üçüncü baskısında yer alan kodlar kullanılmaktadır.

Çoğul primer, bir kişide birden fazla organında birbirinden bağımsız (metastaz ve yayılım olmayan) kanserlerin görülmesi ve/veya bir kişide aynı organda birbirinden farklı ve bağımsız (rekürrens, nüks vb olmayan) histolojik kanser tipinin görülmesine denilmektedir. Kanser kayıtçılığında en önemli karar süreçlerinden birisi olan bu durumlarda ülkemiz kanser kayıt merkezleri IARC/WENCR/MECC kurallarını uygulamaktadır. Bu kurallar "Kanser Kayıtçılığında Standartlar El Kitabı" nda açıklanmaktadır.

Toplanmış olan veriler Can-Reg 4 programına girilmektedir. Can-Reg 4 Uluslararası Kanser Ajansı tarafından kanser kayıt merkezleri için özel olarak geliştirilmiş bir bilgisayar programıdır. Kaba ve yaşa standart insidans hızları bu program üzerinden hesaplanmaktadır.

Toplanmakta olan veriler birleştirilerek her bir kanser türü için Türkiye insidans hızları hesaplanmaktadır. İnsidans, sağlıklı olan kişilerin belli bir zaman birimi içinde (kanser olguları için genellikle bir yıl) belirli bir hastalığa yakalanma olasılığıdır. Yani, risk altındaki toplumda bir yıl içinde gelişen yeni kanser vakaları sayısıdır (Tablo 4) (10).

İnsidans hızı=Belirli bir süre içindeki yeni kanser olgu sayısı/ Belirli bir süre içinde izlenen risk altındaki nüfus* k (100000)

Belirli bir süre içindeki yeni kanser olgu sayısı: Belirli bir yıla ait, belirli bir coğrafik alanda ikamet etmekte olan yeni kanser tanısı almış vakaların toplam sayısıdır.

Belirli bir süre içinde izlenen risk altındaki nüfus: Belirli bir yıla ait, belirli bir coğrafik alanda yer alan, kanser geliştirme olasılığı olan toplam nüfustur.

Kanser sıklığı toplumda yüksek sıklıkta olmadığı için elde edilen rakamların daha rahat ifadesi için 100.000 katsayısı ile çarpılarak konuşulmaktadır. Bu durum çocukluk çağı kanserlerinde farklılık göstermektedir. Çocukluk çağı kanserleri yetişkin kanserlerinden de daha az görüldüğü için katsayısı 1.000.000 olarak kullanılmaktadır (10).

VERİ KALİTESİ

Kanser kayıtlarının kalite analizleri için toplamda 3 ana başlıkta değerlendirme yapılmaktadır. Bu başlıklar:

1) Tamlık: Hedef nüfusta ortaya çıkan bütün yeni olguların kayıt merkezinin veri tabanında bulunmasıdır.

2) Geçerlilik: Toplanan verilerin gerçekte olduğu durumu yansıtmasıdır.

3) Zamanındalık: Toplanan verilerin zamanında toplanıp, değerlendirilmesidir.

Bu çalışmada sadece veri tabanı üzerinden yapılabilecek olan kalite kontrollerine yer verilmiştir.

Tamlık Kontrolü

Veri tabanı üzerinden tamlık kontrolü iki şekilde olabilmektedir. Bunlar:

1) Histolojik doğrulaması olan tanı sıklığının belirlenmesi: Histolojik doğrulaması olan tanı sıklığının veri tabanında %100 olması, muhtemelen klinik, laboratuvar ve görüntüleme yöntemleriyle tanı konulmakta olan ve cerrahi müdahale edilmemesi gereken vakaların atlandığını göstermektedir. Bu nedenle istenilen bir durum değildir.

2) İnsidans hızlarının zaman içindeki değişimlerinin değerlendirilmesi: Kanser insidans hızlarında olağanüstü bir müdahale (tarama programına başlanması, kayıt altına alma durumunda değişiklik vb) olmadığı sürece ani artış ve azalmalar beklenmemektedir. Ancak özellikle kanser kayıtçılığına yeni başlayan merkezlerde insidans hızlarının toplum dinamiklerini yakalaması zaman almaktadır. Bu nedenle kanser kayıt merkezlerinde sağlıklı kanser kayıtçılık için süreklilik önem arz etmektedir (Şekil 5).

Kanser veri tabanında tamlık kontrolü için histolojik doğrulaması olan ve yalnızca ölüm bildirimi olan vakaların yüzde dağılımlarına dair grafik Şekil 4'de verilmiştir. Zaman içinde yalnızca ölümle yapılan bildirimlerin azaldığını, histolojik doğrulaması olan bildirimlerin arttığı görülmektedir. Histolojik doğrulama ve yalnız ölüm bildirimine ilişkin durum daha detaylı olarak incelendiğinde, sindirim ve solunum organlarında yer alan kanserlerin histolojik doğrulamasının, göz ve kemikte yer alan kanserlerin ise klinik olarak tanı konulmasının zaman içinde az da olsa arttığı gözlenmektedir (Tablo 6). Her bir topografi için 2006-2010 serisinde tanı yöntemi dağılımı Tablo 7'de verilmiştir. Histolojik doğrulamanın bu seri içinde en sık kadın kanserleri, immunoproliferatif hastalıklar, kaposi sarkomu ve deri kanserlerinde yapıldığı, klinik tanı ya da görüntüleme yöntemiyle en sık pankreas, karaciğer ve diğer endokrin bez kanserlerine tanı koyulduğu görülmektedir.

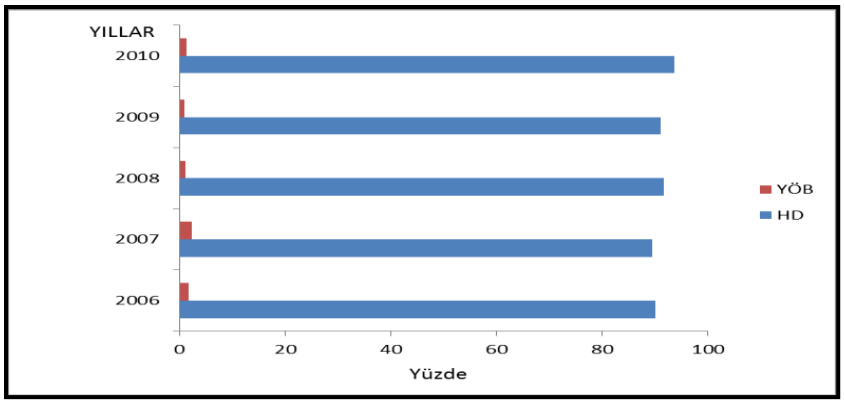

Şekil 4. Histolojik Doğrulaması (HD) ve Yalnız Ölüm Bildirimi (YÖB) Olan Vakaların Tüm Kanser Vakaları İçindeki Yüzde Dağılım

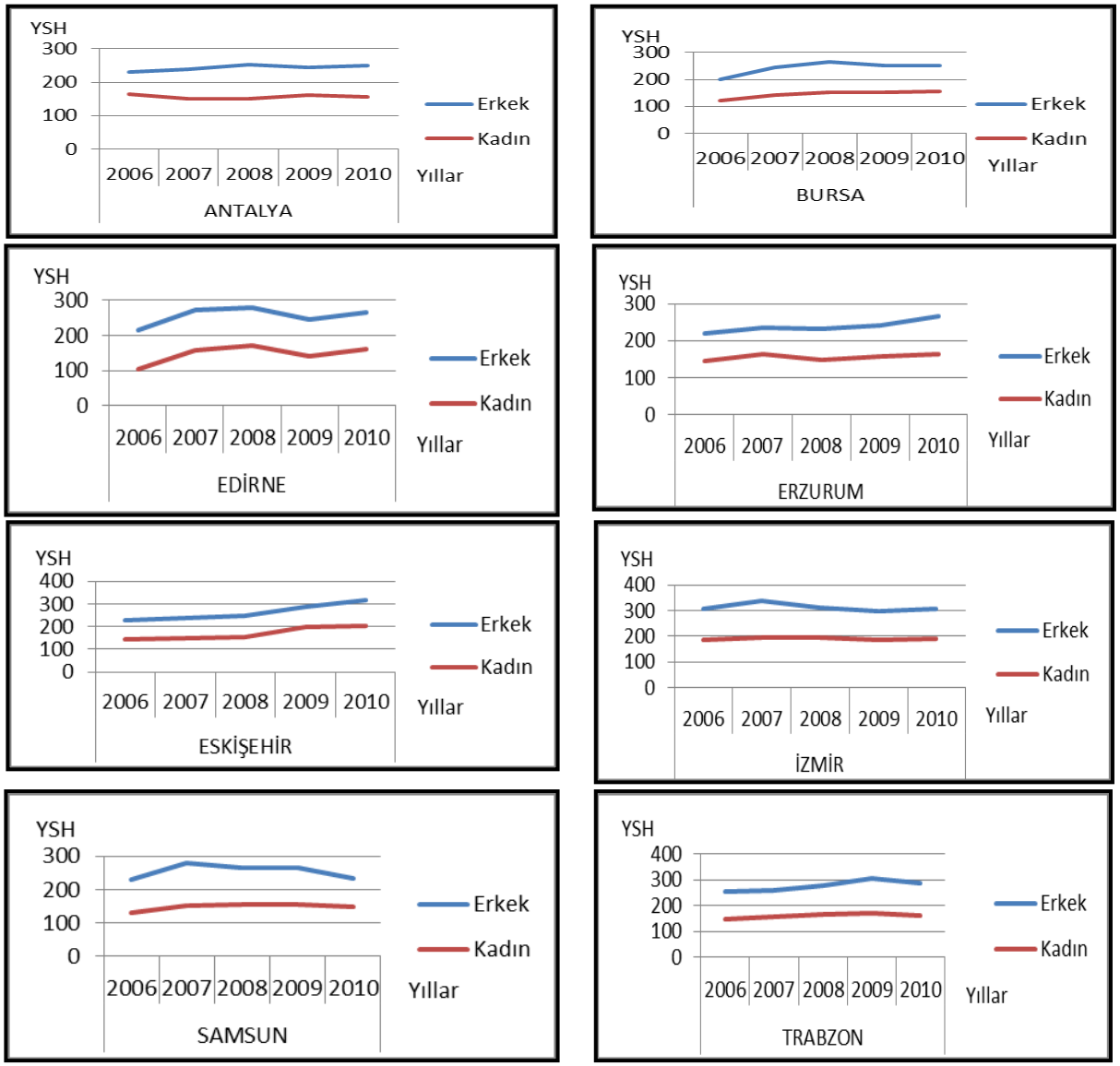

Şekil 5. Kanser Kayıt Merkezlerinin Cinsiyete Göre İnsidans Hızlarının Yıllara Göre Değişimi

Tablo 6. Yıllar İçinde ICD-10 Kodlarına Göre Histolojik Doğrulaması (HD) ve Yalnız Ölüm Bildirimi (YÖB) Olan Vakaların Yüzde Dağılımı

	2010*			2009*			2008*			2007*			2006*		
Topografi	**S**	**HD %**	**YÖB %**	**S**	**HD %**	**YÖB %**	**S**	**HD %**	**YÖB %**	**S**	**HD %**	**YÖB %**	**S**	**HD %**	**YÖB %**
Tüm Topografiler	40525	93,8	1,3	40001	91,2	0,8	39146	91,7	1,1	27797	89,6	2,3	24365	90,1	1,6
Ağız, Farinks	**761**	**97,8**	**0,0**	**830**	**94,5**	**0,1**	**779**	**94,5**	**0,8**	**521**	**94,2**	**0,0**	**449**	**95,3**	**1,1**
Sindirim Organları	7673	91,0	2,2	7523	88,0	1,4	7385	87,3	1,8	5227	84,6	3,3	4519	85,4	2,5
Solunum Organları	**7141**	**88,9**	**2,8**	**7328**	**88,0**	**1,2**	**7352**	**87,9**	**1,9**	**5522**	**82,8**	**4,0**	**5050**	**84,0**	**2,9**
Kemik	160	91,3	3,8	170	86,5	1,8	172	89,5	0,6	122	92,6	0,0	116	97,4	0,9
Deri Melanomu	**305**	**98,7**	**0,3**	**353**	**96,9**	**0,0**	**295**	**97,6**	**0,7**	**248**	**96,7**	**1,6**	**184**	**98,3**	**0,5**
Diğer Deri	4306	99,5	0,1	3666	98,6	0,1	3801	98,6	0,1	2916	98,3	0,2	2529	98,8	0,0
Mezotelyoma	**145**	**98,6**	**0,7**	**172**	**94,2**	**0,6**	**229**	**95,1**	**0,4**	**97**	**97,9**	**1,0**	**87**	**93,1**	**0,0**
Kaposi Sarkomu	86	98,8	0,0	78	96,1	0,0	96	97,9	0,0	56	100,0	0,0	56	100,0	0,0
Konnektif,yumuşak dokular	**329**	**99,1**	**0,3**	**345**	**94,0**	**0,0**	**332**	**96,9**	**0,3**	**243**	**97,1**	**1,2**	**219**	**98,1**	**1,4**
Meme	3984	97,0	0,5	4053	92,5	0,2	3942	94,8	0,4	2479	94,7	0,6	2363	93,7	0,8
Kadın Genital Organları	**2152**	**96,9**	**0,7**	**2103**	**94,0**	**0,6**	**1945**	**94,4**	**0,6**	**1394**	**94,6**	**1,2**	**1253**	**93,6**	**0,8**
Erkek Genital Organları	3256	95,8	1,1	3270	94,0	0,7	3295	93,6	0,8	2111	90,4	2,6	1830	94,2	0,8
Üriner Organlar	**3029**	**96,1**	**0,6**	**3032**	**93,1**	**0,4**	**2853**	**95,0**	**0,3**	**2115**	**93,6**	**0,9**	**1827**	**94,8**	**0,6**
Göz	77	88,3	0,0	63	66,7	0,0	84	84,5	1,2	34	94,1	0,0	21	90,4	0,0
Beyin,Sinir Sistemi	**928**	**83,7**	**1,8**	**939**	**79,8**	**1,0**	**920**	**82,8**	**1,0**	**638**	**81,0**	**2,5**	**576**	**76,7**	**3,8**
Tiroid	2281	99,2	0,0	2241	97,5	0,0	1898	98,4	0,0	1192	97,8	0,2	840	97,1	0,5
Diğer Endokrin Bezleri	**78**	**87,2**	**0,0**	**71**	**80,2**	**0,0**	**86**	**83,7**	**0,0**	**55**	**87,2**	**1,8**	**38**	**84,2**	**0,0**
Lenfoid ve Hematopoetik Dokular	2972	98,2	0,6	2853	95,8	0,1	2765	96,9	0,5	2072	97,1	1,7	1728	95,3	1,2
Diğer&Tanımlanmamış	**862**	**69,7**	**3,0**	**911**	**62,1**	**3,2**	**917**	**64,7**	**5,3**	**755**	**63,6**	**9,3**	**680**	**71,4**	**4,6**

S: Olgu Sayısı HD: Histolojik doğrulama YÖB: Yalnız ölüm bildirimi * Kalan yüzde klinik olarak tanı almış olan olgular içindir.

Tablo 7. Topografilere Göre Tanı Yöntemlerinin Dağılımı (2006-2010)

ICD-10	Topografi	S	HD Var	Klinik/Görüntüleme Tanı	YÖB
C00-96	Tüm Topografiler	171834	91,6	7,1	1,4
C00-14	**Ağız, Farinks**	**3340**	**95,4**	**4,3**	**0,3**
C00	Dudak	719	98,2	1,7	0,1
C01-02	Dil	505	96,6	2,8	0,6
C03-06	Ağız	474	97,0	3,0	0,0
C07-08	Tükrük Bezleri	382	94,8	5,2	0,0
C09	Tonsil	136	97,8	1,5	0,7
C10	Diğer Orofarinks	47	89,4	10,6	0,0
C11	Nasofarinks	835	91,7	7,7	0,6
C12-13	Hipofarinks	207	95,6	3,9	0,5
C14	Farinks, tanımlanmamış	35	82,8	14,3	2,9
C15-26	**Sindirim Organları**	**32327**	87,7	10,2	2,1
C15	Özofagus	1686	91,1	8,1	0,8
C16	Mide	9671	91,2	6,8	2,0
C17	İnce Barsak	354	94,7	5,0	0,3
C18	Kolon	7975	91,8	6,2	2,0
C19-20	Rektum	5229	95,0	4,5	0,5
C21	Anüs	180	98,3	1,7	0,0
C22	Karaciğer	2241	66,5	27,5	6,0
C23-24	Safrakesesi	1338	87,0	11,4	1,6
C25	Pankreas	3483	68,8	27,2	4,0
C26	Diğer Sindirim Organları	170	80,6	14,1	5,3
C30-34,C37-C38	**Solunum Organları**	**32393**	**86,7**	**10,9**	**2,4**
C30-31	Burun, sinüsler	292	95,2	4,8	0,0
C32	Larinks	3463	94,5	4,2	1,3
C33-34	Trakea,Bronş,Akciğer	28289	85,6	11,7	2,7
C37-38	Diğer Torasik organlar	349	89,7	10,0	0,3
C40-41	**Kemik**	**740**	**91,0**	**7,5**	**1,5**
C43	**Deri Melanomu**	**1385**	**97,6**	**1,8**	**0,6**
C44	**Diğer Deri**	**17218**	**98,9**	**1,0**	**0,1**
C45	**Mezotelyoma**	**730**	**95,8**	**3,7**	**0,5**
C46	**Kaposi Sarkomu**	**372**	**98,4**	**1,6**	**0,0**
C47;49	**Konnektif,yumuşak dokular**	**1468**	**96,9**	**2,5**	**0,6**
C50	**Meme**	**16821**	**94,7**	**4,9**	**0,4**
C51-58	**Kadın Genital Organları**	**8847**	**94,9**	**4,4**	**0,7**
C51	Vulva	194	99,0	1,0	0,0
C52	Vajina	61	100,0	0,0	0,0
C53	Uterus Serviksi	1812	94,9	4,4	0,7
C54	Uterus Korpusu	3677	98,1	1,7	0,2
C55	Uterus, tanımlanmamış	209	85,6	6,7	7,7
C56	Over	2770	91,0	8,0	1,0
C57	Diğer Kadın Genital Org.	107	87,8	10,3	1,9
C58	Plasenta	17	100,0	0,0	0,0
C60-63	**Erkek Genital Organları**	**13762**	**93,8**	**5,1**	**1,1**
C60	Penis	14	92,9	7,1	0,0
C61	Prostat	12323	93,6	5,2	1,2
C62	Testis	1401	95,6	4,2	0,2
C63	Diğer erkek genital org.	24	100,0	0,0	0,0
C64-68	**Üriner Organlar**	**12856**	**94,6**	**4,9**	**0,5**
C64	Böbrek	3352	92,3	6,9	0,8
C65	Renal Pelvis	145	93,8	5,5	0,7
C66	Üreter	82	95,1	4,9	0,0
C67	Mesane	9210	95,4	4,2	0,4
C68	Diğer Üriner organlar	67	98,5	1,5	0,0
C69	**Göz**	**279**	**83,2**	**16,5**	**0,3**
C70-72	**Beyin,Sinir Sistemi**	**4001**	**81,2**	**17,0**	**1,8**
C73	**Tiroid**	8452	98,2	1,7	0,1
C74-75	**Diğer Endokrin Bezleri**	**328**	**84,5**	**15,2**	**0,3**
C74	Adrenal bez	226	88,5	11,1	0,4
C75	Diğer Endokrin	102	75,5	24,5	0,0
C81-85,88,90-96	**Lenfoid ve Hematopoetik Dokular**	**12390**	**96,8**	**2,5**	**0,7**
C81	Hodgkin hastalığı	1322	97,8	2,1	0,1
C82-85,96	Non-Hodgkin lenfoma	4855	96,9	2,6	0,5
C88	İmmunoproliferatif has.	21	100,0	0,0	0,0
C90	Multiple Myelom	1796	95,7	3,7	0,6
C91	Lenfoid Lösemi	2093	97,6	1,9	0,5
C92-94	Myeloid Lösemi	2050	97,3	1,6	1,1
C95	Lösemi, tanımlanmamış	253	86,2	4,3	9,5
C39,C48,C76,C77,C80	**Diğer&Tanımlanmamış**	**4125**	**66,1**	**29,0**	**4,9**

S: Olgu Sayısı HD: Histolojik doğrulama YÖB: Yalnız ölüm bildirimi

Geçerlilik

Toplanan verilerin gerçekte olduğu durumu yansıtmasıdır. Veri tabanı üzerinden geçerlilik kontrolü ancak iki şekilde yapılabilmektedir:

1) Eksik bilgi sıklığının belirlenmesi

2) Tanı yöntemlerinin değerlendirilmesi

Bu yöntemlerden "tanı yöntemlerinin değerlendirilmesi" histolojik doğrulaması olan tanı sıklığı ile geçerlilik arasında doğrusal bir ilişki mevcuttur. Tanı yöntemlerinin incelenmesi şekil 4, tablo 6 ve 7'de detaylı olarak yapılmıştır.

Eksik bilgi sıklığının belirlenmesinde "Kanser Kayıtçılığında Standartlar El Kitabı" içinde yer alan gerekli ve zorunlu olan başlıklar ele alınmıştır (Tablo 8).

Tablo 8. 2010 Yılı "Türkiye Birleşik 2010 Veri Tabanı"nın Bazı Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi

VERİ BAŞLIKLARI	BİLİNMEYEN	%*
Tanı yöntemi	513	1,3
Topografi (76,- ve 80.-)	820	2,0
Histoloji (8000.-)	3203	7,9
Lateralite	2727	6,7
Differansiyasyon**	20506	50,6
Özet evre	9046	22,3

*Toplam veri tabanı içindeki yüzdesidir. ** Sadece tanı yöntemi 01.02

Tablo 8 incelendiğinde özellikle kanserlerin differansiyasyon ve özet evrelerinin belirlenmesinde kanser kayıt elemanlarının problem yaşadıkları görülmektedir.

Zamanındalık

Toplanan verilerin zamanında toplanıp, değerlendirilmesidir. Bunun için önerilmekte olan ilk 12 ayda ilgili yıla ait olguların %90'ının, ikinci 12 ayda ise %95'inin kayıt altına alınmasıdır (9). "Türkiye Birleşik 2010 Veri Tabanı" zamanındalık açısından incelendiğinde veri tabanında yer alan olguların %73,8'inin ilk 12 ayda, %92,8'inin ise 41,5 ayda kayıt altına alınmış olduğu saptanmıştır (Tablo 9).

Tablo 9. Zamanındalık Açısından "Türkiye Birleşik 2010 Veri Tabanı" İncelenmesi

			31.12.2011		15.06.2013	
ICD-10	**Topografi**	**Toplam**	**Olgu Sayısı**	**%**	**Olgu Sayısı**	**%**
C00-96	Tüm Topografiler	40525	29923	73,8	37618	92,8
C00-14	**Ağız, Farinks**	**761**	582	76,5	708	93,0
C15-26	Sindirim Organları	7673	5969	77,8	7217	94,1
C30-34,C37-C38	**Solunum Organları**	**7141**	5328	74,6	6740	94,4
C40-41	Kemik	160	118	73,8	144	90,0
C43	**Deri Melanomu**	**305**	222	72,8	286	93,8
C44	Diğer Deri	4306	2739	63,6	3824	88,8
C45	**Mezotelyoma**	**145**	105	72,4	136	93,8
C46	Kaposi Sarkomu	86	65	75,6	82	95,3
C47;49	**Konnektif,yumuşak dokular**	**329**	239	72,6	306	93,0
C50	Meme	3984	3037	76,2	3755	94,3
C51-58	**Kadın Genital Organları**	**2152**	1608	74,7	2024	94,1
C60-63	Erkek Genital Organları	3256	2526	77,6	3067	94,2
C64-68	**Üriner Organlar**	**3029**	2359	77,9	2843	93,9
C69	Göz	77	49	63,6	66	85,7
C70-72	**Beyin,Sinir Sistemi**	**928**	640	69,0	812	87,5
C73	Tiroid	2281	1690	74,1	2088	91,5
C74-75	**Diğer Endokrin Bezleri**	**78**	51	65,4	67	85,9
C81-85, 88, 90-96	Lenfoid ve Hematopoetik Dokular	2972	1991	67,0	2697	90,7
C39,C48,C76,C77,C80	**Diğer&Tanımlanmamış**	**862**	605	70,2	756	87,7

2010 YILI VERİLERİ

Tablo 10. Cinsiyete Göre Yaşa Standardize Edilmiş Hız Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide)

ICD-10	ERKEK Topografi	YSH
C00-96	**Tüm Topografiler**	**261,4**
C00-14	**Ağız, Farinks**	**5,6**
C00	Dudak	1,7
C01-C02	Dil	0,6
C03-C06	Ağız	0,6
C07-C08	Tükrük Bezleri	0,7
C09	Tonsil	0,3
C10	Diğer Orofarinks	0,1
C11	Nasofarinks	1,3
C12-C13	Hipofarinks	0,3
C14	Farinks, tanımlanmamış	0,0
C15-26	**Sindirim Organları**	**51,8**
C15	Özofagus	2,3
C16	Mide	16,1
C17	İnce Barsak	0,6
C18	Kolon	12,0
C19-C20	Rektum	8,7
C21	Anüs	0,2
C22	Karaciğer	4,4
C23-C24	Safrakesesi vb.	1,6
C25	Pankreas	5,7
C26	Diğer Sindirim Organları	0,2
C30-34,C37-C38	**Solunum Organları**	**69,8**
C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0,4
C32	Larinks	7,7
C33-C34	Trakea,Bronş,Akciğer	61,0
C37-C38	Diğer Torasik organlar	0,7
C40-C41	**Kemik**	1,0
C43	Deri Melanomu	1,8
C44	**Diğer Deri**	**27,0**
C45	Mezoteliyoma	0,9
C46	**Kaposi sarkomu**	0,6
C47;C49	Konnektif,Yumuşak doku	2,0
C50	**Meme**	0,6
C60-63	**Erkek Genital Organları**	**37,2**
C60	Penis	0,0
C61	Prostat	33,8
C62	Testis	3,4
C63	Diğer erkek genital	0,0
C64-68	**Üriner Organlar**	**26,6**
C64	Böbrek	5,5
C65	Renal Pelvis	0,2
C66	Üreter	0,1
C67	Mesane	20,7
C68	Diğer Üriner organlar	0,1
C69	**Göz**	**0,5**
C70-C72	**Beyin, sinir sistemi**	**5,7**
C73	**Tiroid**	4,7
C74-75	**Diğer Endokrin Bezleri**	0,5
C74	Adrenal bez	0,4
C75	Diğer Endokrin	0,1
C81-85,88,90-96	**Lenfoid ve Hematopoetik Dokular**	19,3
C81	**Hodgkin hastalığı**	2,2
C82-C85;C96	**Non-Hodgkin lenfoma**	7,0
C88	**İmmunoproliferatif has.**	0,0
C90	**Multiple Myelom**	2,9
C91	**Lenfoid Lösemi**	3,9
C92-C94	**Myeloid Lösemi**	2,9
C95	**Lösemi, tanımlanmamış**	0,4
C39,C48,C76,C77,C80	**Diğer&Tanımlanmamış**	**5,5**

ICD-10	KADIN Topografi	YSH
C00-96	**Tüm Topografiler**	**168,7**
C00-14	**Ağız, Farinks**	**2,4**
C00	Dudak	0,4
C01-C02	Dil	0,5
C03-C06	Ağız	0,3
C07-C08	Tükrük Bezleri	0,5
C09	Tonsil	0,1
C10	Diğer Orofarinks	0
C11	Nasofarinks	0,5
C12-C13	Hipofarinks	0,1
C14	Farinks, tanımlanmamış	0
C15-26	**Sindirim Organları**	**28,6**
C15	Özofagus	1,3
C16	Mide	7,2
C17	İnce Barsak	0,3
C18	Kolon	8,2
C19-C20	Rektum	4,9
C21	Anüs	0,2
C22	Karaciğer	1,8
C23-C24	Safrakesesi vb.	1,4
C25	Pankreas	3,1
C26	Diğer Sindirim Organları	0,2
C30-34,C37-C38	**Solunum Organları**	**8,9**
C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0,2
C32	Larinks	0,4
C33-C34	Trakea,Bronş,Akciğer	8
C37-C38	Diğer Torasik organlar	0,3
C40-C41	**Kemik**	**0,8**
C43	**Deri Melanomu**	**1,3**
C44	**Diğer Deri**	**17,7**
C45	**Mezoteliyoma**	**0,6**
C46	**Kaposi sarkomu**	**0,3**
C47;C49	**Konnektif,Yumuşak doku**	**1,6**
C50	**Meme**	**38,6**
C51-58	**Kadın Genital Organları**	**21,6**
C51	Vulva	0,4
C52	Vajina	0,2
C53	Uterus Serviksi	4
C54	Uterus Korpusu	9,6
C55	Uterus unspec.	0,5
C56	Over	6,6
C57	Diğer Kadın Genital	0,3
C58	Plasenta	0
C64-68	**Üriner Organlar**	**6,2**
C64	Böbrek	3
C65	Renal Pelvis	0,1
C66	Üreter	0
C67	Mesane	3
C68	Diğer Üriner organlar	0,1
C69	**Göz**	0,5
C70-C72	**Beyin, sinir sistemi**	**4,4**
C73	**Tiroid**	**18,1**
C74-75	**Diğer Endokrin Bezleri**	0,5
C74	Adrenal bez	0,3
C75	Diğer Endokrin	0,2
C81-85,88,90-96	**Lenfoid ve Hematopoetik Dokular**	**13,1**
C81	Hodgkin hastalığı	1,2
C82-C85;C96	Non-Hodgkin lenfoma	5,3
C88	İmmunoproliferatif has.	0
C90	Multiple Myelom	1,8
C91	Lenfoid Lösemi	2,3
C92-C94	Myeloid Lösemi	2,2
C95	Lösemi, tanımlanmamış	0,3
C39,C48,C76,C77,C80	**Diğer&Tanımlanmamış**	**3,4**

Tablo 11. Erkeklerde Yaşa Özel Hızların Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010) (100.000 Kişide)

ICD-10	Topografi	YAŞ GRUPLARI																			
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+	Kaba Hız	YSH
All	**Tüm Topografiler**	**23,0**	**12,0**	**14,0**	**19,0**	**27,0**	**37,0**	**40,0**	**68,0**	**120,0**	**237,0**	**450,0**	**697,0**	**1163,0**	**1515,0**	**1859,0**	**2129,0**	**2101,0**	**2002,0**	**270,4**	**261,4**
C00-14	**Ağız, Farinks**	**0,0**	**0,5**	**0,7**	**0,3**	**0,6**	**0,8**	**1,7**	**2,6**	**4,5**	**8,9**	**13,8**	**18,0**	**22,2**	**20,8**	**28,9**	**34,7**	**28,4**	**36,1**	**5,8**	**5,6**
C00	Dudak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,3	0,6	1,7	2,3	2,8	5,9	6,8	6,4	13,8	13,2	3,3	20,1	1,8	1,7
C01-02	Dil	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,5	2,8	2,1	2,9	1,8	4,4	3,3	5,0	0,0	0,6	0,6
C03-06	Ağız	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	0,0	0,0	0,3	0,8	1,6	2,6	1,6	3,6	1,3	5,0	6,7	4,0	0,6	0,6
C07-08	Tükrük Bezleri	0,0	0,2	0,1	0,0	0,0	0,3	0,5	0,4	0,3	1,0	1,2	1,4	2,6	3,6	3,1	4,1	6,7	4,0	0,7	0,7
C09	Tonsil	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	1,0	1,6	2,9	0,9	0,0	0,8	1,7	0,0	0,3	0,3
C10	Diğer Orofarinks	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,2	0,2	0,3	0,0	1,3	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
C11	Nasofarinks	0,0	0,3	0,6	0,3	0,1	0,1	0,7	1,2	2,0	3,3	3,2	2,8	4,5	3,6	3,1	7,5	3,3	4,0	1,4	1,3
C12-13	Hipofarinks	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,3	0,0	0,5	0,8	1,2	0,6	0,9	1,9	0,8	1,7	4,0	0,3	0,3
C14	Farinks, tanımlanmamış	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C15-26	**Sindirim Organları**	**0,3**	**0,4**	**0,3**	**0,3**	**2,2**	**3,3**	**5,9**	**13,7**	**29,4**	**52,3**	**93,1**	**142,7**	**230,0**	**304,3**	**390,1**	**442,0**	**439,7**	**409,0**	**53,9**	**51,8**
C15	Özofagus	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	1,8	3,0	3,8	6,6	9,0	15,5	14,4	20,7	20,1	16,0	2,4	2,3
C16	Mide	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	0,8	2,4	3,9	10,2	15,2	31,0	40,2	68,5	94,4	127,5	149,0	135,4	124,3	16,8	16,1
C17	İnce Barsak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,4	0,5	0,7	1,8	2,1	1,3	2,3	1,9	5,8	1,7	12,0	0,6	0,6
C18	Kolon	0,0	0,2	0,1	0,3	0,8	1,3	1,7	4,2	5,2	12,4	18,3	30,8	56,0	71,6	85,4	96,0	132,0	100,3	12,5	12,0
C19-20	Rektum	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,5	1,5	2,6	6,2	10,2	15,3	27,7	37,0	47,0	72,9	69,5	43,5	56,2	9,2	8,7
C21	Anüs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	1,4	0,2	0,3	0,9	0,6	1,7	3,3	4,0	0,2	0,2
C22	Karaciğer	0,3	0,2	0,1	0,0	0,1	0,5	0,0	0,7	1,7	3,8	8,0	13,9	23,8	27,4	30,8	33,1	31,8	16,0	4,5	4,4
C23-24	Safrakesesi vb,	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,3	1,5	2,2	3,8	6,8	7,8	13,2	17,4	23,4	32,1	1,6	1,6
C25	Pankreas	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	1,3	3,3	5,3	11,1	16,7	27,0	34,2	41,5	48,0	43,5	44,1	5,9	5,7
C26	Diğer Sindirim Organları	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	0,7	0,3	3,2	1,9	0,8	5,0	4,0	0,2	0,2
C30-34,C37-C38	**Solunum Organları**	**0,2**	**0,2**	**0,1**	**0,6**	**0,7**	**1,6**	**2,2**	**6,6**	**20,7**	**72,8**	**152,5**	**234,8**	**363,4**	**462,1**	**487,9**	**494,2**	**379,4**	**264,8**	**72,1**	**69,8**
C30-31	Burun, sinüsler vb,	0,0	0,2	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,4	0,2	0,3	0,8	1,6	1,9	1,8	1,9	0,8	5,0	0,0	0,4	0,4
C32	Larinks	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,9	2,8	10,2	20,5	30,1	43,4	37,9	47,7	50,5	36,8	24,1	8,1	7,7
C33-34	Trakea,Bronş,Akciğer	0,2	0,0	0,0	0,0	0,3	1,2	1,8	5,2	16,7	61,8	130,2	201,7	314,9	418,3	435,2	440,4	332,6	240,7	62,9	61,0
C37-38	Diğer Torasik organlar	0,0	0,0	0,1	0,3	0,3	0,4	0,3	0,1	1,0	0,5	1,0	1,4	3,2	4,1	3,1	2,5	5,0	0,0	0,7	0,7
C40-41	**Kemik**	**0,2**	**0,5**	**1,3**	**1,9**	**1,2**	**0,9**	**0,4**	**0,9**	**0,7**	**1,0**	**1,2**	**1,2**	**1,9**	**0,9**	**3,1**	**1,7**	**3,3**	**0,0**	**1,0**	**1,0**
C43	**Deri Melanomu**	**0,2**	**0,0**	**0,0**	**0,3**	**0,1**	**0,9**	**1,2**	**1,2**	**1,8**	**2,0**	**4,0**	**3,3**	**5,5**	**10,0**	**8,2**	**14,1**	**20,1**	**16,0**	**2,0**	**1,8**
C44	**Diğer Deri**	**0,0**	**0,2**	**0,5**	**0,1**	**0,1**	**1,1**	**2,2**	**1,5**	**6,0**	**11,2**	**21,1**	**37,6**	**60,8**	**111,3**	**146,9**	**214,2**	**280,7**	**352,6**	**433,2**	**27,8**
C45	**Mezotelyoma**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,1**	**0,3**	**0,3**	**0,7**	**1,2**	**1,6**	**2,3**	**4,5**	**5,0**	**8,2**	**4,1**	**6,7**	**4,0**	**1,0**	**0,9**
C46	**Kaposi Sarkomu**	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,2	0,3	0,8	0,9	1,6	4,1	4,4	7,5	10,0	12,0	0,6	0,6
C47;49	**Konnektif,yumuşak dokular**	**1,6**	**0,5**	**0,7**	**0,4**	**0,5**	**1,3**	**0,9**	**0,6**	**2,8**	**3,3**	**2,8**	**4,2**	**5,8**	**5,5**	**8,8**	**7,5**	**8,4**	**8,0**	**2,0**	**2,0**
C50	**Meme**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,1**	**0,0**	**0,1**	**0,1**	**0,3**	**1,2**	**1,0**	**3,5**	**2,6**	**3,6**	**2,5**	**4,1**	**5,0**	**0,0**	**0,7**	**0,6**
C60-63	**Erkek Genital Organları**	**1,3**	**0,0**	**0,4**	**3,6**	**6,1**	**10,2**	**9,0**	**5,9**	**4,6**	**7,3**	**27,0**	**68,1**	**172,1**	**260,9**	**346,1**	**406,4**	**409,6**	**389,1**	**37,7**	**37,2**
C60	Penis	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	1,7	0,0	0,0	0,0
C61	Prostat	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	5,1	25,4	65,1	171,1	260,0	344,8	404,8	404,5	389,1	33,9	33,8
C62	Testis	1,3	0,0	0,4	3,5	6,1	10,2	9,0	5,8	4,3	2,0	1,6	2,8	1,0	0,9	0,0	0,8	1,7	0,0	3,8	3,4
C63	Diğer erkek genital	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	1,3	0,0	1,7	0,0	0,0	0,0
C64-68	**Üriner Organlar**	**1,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,5**	**1,4**	**2,8**	**8,1**	**11,8**	**23,4**	**49,3**	**72,2**	**126,0**	**156,1**	**190,2**	**234,2**	**240,6**	**228,6**	**27,8**	**26,6**
C64	Böbrek	0,9	0,2	0,1	0,1	0,0	0,4	1,5	3,6	4,7	8,1	10,5	19,0	23,8	33,3	29,5	30,6	10,0	16,0	5,8	5,5
C65	Renal Pelvis	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,3	0,0	0,4	1,6	0,6	0,9	0,6	4,1	3,3	0,0	0,3	0,2
C66	Üreter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2	0,2	1,9	0,5	0,6	0,0	3,3	0,0	0,2	0,1
C67	Mesane	0,3	0,0	0,1	0,1	0,5	1,0	1,2	4,4	6,8	15,3	38,2	51,2	99,1	120,9	159,5	197,0	222,3	212,6	21,4	20,7
C68	Diğer Üriner organlar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,6	0,5	0,0	2,5	1,7	0,0	0,1	0,1
C69	**Göz**	**1,6**	**0,2**	**0,0**	**0,1**	**0,0**	**0,4**	**0,1**	**0,3**	**0,8**	**0,0**	**0,8**	**0,2**	**0,3**	**1,4**	**0,0**	**2,5**	**1,7**	**8,0**	**0,4**	**0,5**
C70-72	**Beyin,Sinir Sistemi**	**2,8**	**2,5**	**1,4**	**1,5**	**2,4**	**1,4**	**2,4**	**3,5**	**5,5**	**7,7**	**11,3**	**16,2**	**19,3**	**21,9**	**20,1**	**22,4**	**13,4**	**8,0**	**5,9**	**5,7**
C73	**Tiroid**	**0,0**	**0,0**	**0,6**	**0,7**	**2,4**	**3,3**	**3,4**	**5,7**	**8,5**	**10,4**	**10,5**	**12,9**	**13,5**	**12,8**	**15,7**	**10,8**	**5,0**	**8,0**	**5,2**	**4,7**
C74-75	**Diğer Endokrin Bezleri**	**1,4**	**0,0**	**0,4**	**0,4**	**0,1**	**0,1**	**0,2**	**0,1**	**0,6**	**0,2**	**0,8**	**0,7**	**1,3**	**1,4**	**1,9**	**0,8**	**0,0**	**0,0**	**0,5**	**0,5**
C74	Adrenal bez	1,4	0,0	0,1	0,3	0,0	0,1	0,1	0,0	0,3	0,2	0,4	0,7	1,3	0,9	1,9	0,8	0,0	0,0	0,4	0,4
C75	Diğer Endokrin	0,0	0,0	0,3	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,3	0,0	0,4	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
C81-85,88,90-96	**Lenf.ve Hem.Dokular**	**12,1**	**6,7**	**7,0**	**8,1**	**7,5**	**7,8**	**7,2**	**10,2**	**13,5**	**19,6**	**30,3**	**42,2**	**60,4**	**64,4**	**94,2**	**111,7**	**116,9**	**112,3**	**19,7**	**19,3**
C81	Hodgkin hastalığı	0,3	0,5	1,6	2,8	2,4	2,2	1,7	2,6	1,7	3,5	3,8	4,5	4,5	5,5	3,8	1,7	5,0	0,0	2,4	2,2
C82-85,96	Non-Hodgkin lenfoma	1,7	2,2	1,1	2,0	2,0	3,1	3,3	4,1	7,5	5,8	13,7	16,4	27,0	26,0	32,0	36,4	33,4	60,2	7,3	7,0
C88	İmmunoproliferatif has,	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0
C90	Multiple Myelom	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1,5	0,8	4,4	5,4	7,5	11,6	15,1	28,3	21,5	28,4	8,0	3,0	2,9
C91	Lenfoid Lösemi	8,5	3,0	2,9	1,9	1,5	0,4	0,4	0,3	1,7	1,3	2,6	7,0	5,8	10,5	13,2	24,0	30,1	36,1	3,5	3,9
C92-94	Myeloid Lösemi	1,3	0,5	1,0	1,3	1,6	1,8	1,8	1,6	1,8	4,1	4,8	6,1	9,6	5,9	13,8	23,2	16,7	8,0	3,1	2,9
C95	Lösemi, tanımlanmamış	0,3	0,3	0,4	0,1	0,0	0,3	0,0	0,1	0,0	0,5	0,0	0,7	1,9	1,4	3,1	4,1	3,3	0,0	0,4	0,4
C39,C48,C76,C77,C80	**Diğer&Tanımlanmamış**	**0,0**	**0,0**	**0,3**	**0,4**	**1,2**	**0,7**	**0,7**	**1,6**	**2,2**	**4,6**	**11,5**	**12,9**	**20,9**	**33,3**	**34,5**	**48,9**	**60,2**	**64,2**	**5,8**	**5,5**

Tablo 12. Kadınlarda Yaşa Özel Hızların Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010) (100.000 Kişide)

ICD-10	Topografi	YAŞ GRUPLARI																		Kaba Hız	YSH
		0-4	5-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85+		
All	**Tüm Topografiler**	**16,0**	**9,0**	**11,0**	**16,0**	**24,0**	**42,0**	**82,0**	**141,0**	**212,0**	**292,0**	**405,0**	**434,0**	**557,0**	**677,0**	**836,0**	**901,0**	**885,0**	**825,0**	**199,9**	**168,7**
C00-14	**Ağız, Farinks**	**0,0**	**0,0**	**0,4**	**1,0**	**1,0**	**0,9**	**1,7**	**0,7**	**2,7**	**3,9**	**5,4**	**4,4**	**5,1**	**8,1**	**13,5**	**20,7**	**17,9**	**24,2**	**2,9**	**2,4**
C00	Dudak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,6	0,2	1,2	1,6	5,5	4,5	3,8	5,6	0,4	0,4
C01-02	Dil	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,1	0,0	0,3	1,0	0,6	1,2	0,6	3,7	2,5	6,5	2,8	9,3	0,6	0,5
C03-06	Ağız	0,0	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0	0,3	0,0	0,5	0,7	1,0	0,7	0,9	0,0	1,0	3,9	3,8	3,7	0,4	0,3
C07-08	Tükrük Bezleri	0,0	0,0	0,0	0,2	0,3	0,5	0,4	0,3	0,3	0,7	1,8	0,9	0,3	0,8	3,0	4,5	4,7	3,7	0,6	0,5
C09	Tonsil	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,2	0,2	0,0	0,0	0,3	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
C10	Diğer Orofarinks	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,3	0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C11	Nasofarinks	0,0	0,0	0,2	0,8	0,3	0,4	0,4	0,4	1,2	1,1	0,8	0,9	0,6	0,8	1,0	1,3	1,9	0,0	0,6	0,5
C12-13	Hipofarinks	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,2	0,4	0,5	0,9	0,4	0,0	0,0	0,9	1,9	0,2	0,1
C14	Farinks, tanımlanmamış	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C15-26	**Sindirim Organları**	**0,3**	**0,2**	**0,2**	**0,7**	**0,6**	**2,9**	**6,4**	**12,4**	**21,0**	**29,1**	**55,8**	**75,1**	**115,1**	**157,4**	**203,5**	**250,9**	**257,5**	**204,2**	**34,8**	**28,6**
C15	Özofagus	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	1,2	0,8	1,1	3,1	3,7	5,7	3,3	10,6	16,1	12,3	11,1	1,7	1,3
C16	Mide	0,0	0,0	0,0	0,2	0,4	1,5	1,3	3,8	6,8	8,2	13,5	16,7	24,8	40,5	51,4	69,0	68,2	50,1	8,9	7,2
C17	İnce Barsak	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,1	0,0	0,7	0,4	0,5	0,9	1,2	2,0	0,6	3,8	1,9	0,3	0,3
C18	Kolon	0,0	0,2	0,2	0,3	0,0	0,7	1,9	3,5	6,1	8,2	15,0	24,4	34,7	45,8	57,9	67,1	69,1	48,3	9,9	8,2
C19-20	Rektum	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,3	1,7	2,3	3,7	5,7	11,5	15,6	17,9	23,7	32,2	39,4	36,0	37,1	6,0	4,9
C21	Anüs	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,4	0,2	1,5	2,0	1,0	2,6	2,8	1,9	0,3	0,2
C22	Karaciğer	0,3	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,1	0,1	0,7	1,0	2,7	3,3	7,2	13,9	15,1	14,8	22,7	11,1	2,1	1,8
C23-24	Safrakesesi vb,	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,4	0,5	1,3	3,7	3,7	7,2	8,2	8,1	12,3	12,3	11,1	1,7	1,4
C25	Pankreas	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,3	0,8	1,0	1,9	2,0	5,3	6,5	14,0	18,0	24,7	27,7	30,3	27,9	3,7	3,1
C26	Diğer Sindirim Organları	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,7	0,2	0,5	1,2	0,8	0,5	1,3	0	3,7	0,2	0,2
C30-34,C37-C38	**Solunum Organları**	**0,3**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**1,5**	**4,0**	**6,7**	**13,6**	**19,4**	**24,7**	**35,3**	**47,8**	**59,9**	**67,0**	**58,6**	**48,4**	**10,6**	**8,9**
C30-31	Burun, sinüsler vb,	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	0,4	0,3	0,3	0,4	0,7	0,0	0,8	1,5	0,0	2,8	1,9	0,3	0,2
C32	Larinks	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,3	1,6	2,1	2,4	1,2	1,0	0,6	1,9	1,9	0,4	0,4
C33-34	Trakea,Bronş,Akciğer	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	1,3	3,2	5,9	12,8	17,0	20,7	32,0	45,0	56,9	64,5	53,0	42,7	9,6	8,0
C37-38	Diğer Torasik organlar	0,3	0,0	0,2	0,2	0,1	0,0	0,1	0,4	0,3	0,2	0,4	1,2	0,9	0,8	0,5	1,9	0,9	1,9	0,3	0,3
C40-41	**Kemik**	**0,2**	**0,7**	**1,5**	**1,7**	**0,3**	**0,9**	**0,4**	**0,6**	**0,3**	**0,8**	**1,0**	**1,2**	**1,2**	**0,8**	**0,5**	**1,9**	**0,9**	**1,9**	**0,8**	**0,8**
C43	**Deri Melanomu**	**0,0**	**0,0**	**0,5**	**0,5**	**0,6**	**0,3**	**0,8**	**1,6**	**1,0**	**2,3**	**2,9**	**2,8**	**3,6**	**4,9**	**4,5**	**8,4**	**6,6**	**13,0**	**1,6**	**1,3**
C44	**Diğer Deri**	**0,0**	**0,0**	**0,2**	**0,5**	**1,1**	**1,6**	**4,6**	**7,5**	**10,5**	**16,5**	**30,3**	**44,4**	**64,6**	**88,0**	**140,1**	**161,3**	**205,4**	**228,4**	**22,2**	**17,7**
C45	**Mezotelyoma**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,2**	**0,1**	**0,0**	**0,0**	**0,3**	**0,3**	**1,1**	**0,8**	**1,4**	**3,6**	**4,9**	**3,0**	**2,6**	**4,7**	**1,9**	**0,7**	**0,6**
C46	**Kaposi Sarkomu**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,2**	**0,1**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,3**	**0,2**	**0,5**	**0,6**	**1,2**	**4,0**	**5,2**	**3,8**	**3,7**	**0,4**	**0,3**
C47;49	**Kon.Yum.Doku**	**1,5**	**0,3**	**0,3**	**0,8**	**1,0**	**1,1**	**0,9**	**1,6**	**1,5**	**3,3**	**2,1**	**2,8**	**4,2**	**2,5**	**7,6**	**5,2**	**2,8**	**11,1**	**1,8**	**1,6**
C50	**Meme**	**0,0**	**0,0**	**0,2**	**0,0**	**1,8**	**7,3**	**21,3**	**47,3**	**84,1**	**100,8**	**113,8**	**103,5**	**114,8**	**124,4**	**117,9**	**122,6**	**98,5**	**78,0**	**45,5**	**38,6**
C51-58	**Kadın Gen. Organları**	**0,2**	**0,2**	**0,2**	**1,2**	**1,1**	**4,6**	**7,0**	**15,7**	**24,9**	**47,3**	**66,6**	**69,0**	**84,3**	**91,3**	**94,6**	**72,2**	**50,1**	**35,4**	**25,0**	**21,6**
C51	Vulva	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,5	0,8	0,9	1,8	2,5	3,0	2,6	2,8	5,6	0,5	0,4
C52	Vajina	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	0,2	0,6	0,7	0,6	0,8	1,0	0,6	0,9	1,9	0,2	0,2
C53	Uterus Serviksi	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	2,3	1,9	5,2	7,3	11,1	11,5	11,6	11,7	11,9	16,1	5,8	7,6	3,7	4,7	4,0
C54	Uterus Korpusu	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,7	2,0	3,8	7,3	16,9	31,6	37,2	47,2	47,9	40,3	29,0	19,9	16,7	10,9	9,6
C55	Uterus unspec,	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,3	0,3	1,4	1,1	1,0	1,2	2,4	1,6	2,5	2,6	0,9	0,0	0,6	0,5
C56	Over	0,2	0,2	0,2	1,2	0,8	1,6	2,8	6,1	8,5	16,4	20,7	17,4	18,2	25,4	30,7	30,3	16,1	5,6	7,8	6,6
C57	Diğer Kadın Genital	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,2	1,1	0,4	0,0	2,4	1,2	1,0	1,3	1,9	1,9	0,3	0,3
C58	Plasenta	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C64-68	**Üriner Organlar**	**1,2**	**0,7**	**0,4**	**0,5**	**0,1**	**0,7**	**1,2**	**3,3**	**4,2**	**6,9**	**13,3**	**13,9**	**24,5**	**33,9**	**36,7**	**45,1**	**56,7**	**42,7**	**7,3**	**6,2**
C64	Böbrek	1,2	0,7	0,2	0,0	0,1	0,3	0,4	2,0	2,5	3,6	8,6	7,4	13,7	13,5	16,6	14,8	15,1	5,6	3,4	3,0
C65	Renal Pelvis	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,2	0,0	0,5	0,3	0,4	1,5	1,3	0,9	0,0	0,1	0,1
C66	Üreter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6	0,9	0,0	0,0	0,0
C67	Mesane	0,0	0,0	0,2	0,5	0,0	0,4	0,7	1,3	1,5	3,1	4,7	6,0	10,2	19,2	18,6	26,5	39,8	37,1	3,7	3,0
C68	Diğer Üriner organlar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,3	0,8	0,0	1,9	0,0	0,0	0,1	0,1
C69	**Göz**	**1,3**	**0,7**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,3**	**0,1**	**0,4**	**0,0**	**0,5**	**0,2**	**1,2**	**0,9**	**1,6**	**1,5**	**0,6**	**0,9**	**0,0**	**0,5**	**0,5**
C70-72	**Beyin,Sinir Sistemi**	**3,2**	**1,8**	**1,2**	**1,5**	**2,1**	**1,5**	**2,8**	**4,3**	**2,4**	**5,6**	**8,6**	**10,0**	**12,3**	**12,3**	**21,2**	**21,3**	**10,4**	**9,3**	**4,9**	**4,4**
C73	**Tiroid**	**0,0**	**0,3**	**0,9**	**3,0**	**6,3**	**14,4**	**24,2**	**31,6**	**38,7**	**44,0**	**52,7**	**46,7**	**38,3**	**29,5**	**30,2**	**12,9**	**12,3**	**3,7**	**21,2**	**18,1**
C74-75	**Diğer Endokrin Bezleri**	**1,8**	**0,0**	**0,2**	**0,0**	**0,2**	**0,0**	**0,6**	**0,1**	**0,2**	**0,3**	**0,2**	**0,7**	**0,9**	**0,8**	**1,0**	**0,6**	**0,0**	**1,9**	**0,4**	**0,5**
C74	Adrenal bez	1,8	0,0	0,2	0,0	0,1	0,0	0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	0,6	0,0	0,5	0,6	0,0	0,0	0,2	0,3
C75	Diğer Endokrin	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,3	0,1	0,2	0,3	0,2	0,5	0,3	0,8	0,5	0,0	0,0	1,9	0,2	0,2
C81-85,88,90-96	**Lenf. ve Hem.Dokular**	**6,4**	**3,5**	**4,7**	**4,1**	**6,4**	**4,6**	**7,2**	**7,7**	**10,9**	**13,3**	**23,7**	**26,4**	**39,2**	**50,2**	**62,5**	**68,3**	**58,8**	**74,2**	**14,7**	**13,1**
C81	Hodgkin hastalığı	0,2	0,3	0,9	0,9	2,4	1,1	2,3	1,2	1,2	0,8	1,4	2,3	0,9	1,6	2,0	3,9	3,8	3,7	1,4	1,2
C82-85,96	Non-Hodgkin lenfoma	0,8	0,8	0,8	1,5	2,4	2,0	2,0	4,3	3,7	6,5	9,8	11,2	17,9	22,9	29,7	31,6	25,6	39,0	6,2	5,3
C88	İmmunoproliferatif has,	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C90	Multiple Myelom	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,3	0,0	1,5	2,0	3,3	4,0	10,5	9,8	14,1	14,8	9,5	11,1	2,1	1,8
C91	Lenfoid Löseni	4,7	1,7	1,5	0,9	0,6	0,3	0,4	0,4	1,2	0,7	4,3	4,0	3,6	8,2	9,1	7,7	11,4	7,4	2,2	2,3
C92-94	Myeloid Löseni	0,2	0,7	1,5	0,6	0,8	1,2	1,9	1,7	3,1	3,3	4,7	4,4	6,0	6,1	7,1	7,7	7,6	5,6	2,5	2,2
C95	Löseni, tanımlanmamış	0,5	0,0	0,0	0,2	0,1	0,0	0,3	0,1	0,2	0,0	0,2	0,5	0,3	1,6	0,5	2,6	0,9	7,4	0,3	0,3
C39,C48,C76,C77,C80	**Diğer&Tanımlanmamış**	**0,2**	**0,0**	**0,2**	**0,3**	**0,4**	**0,5**	**0,9**	**1,3**	**2,0**	**2,9**	**7,2**	**5,5**	**9,0**	**16,8**	**33,8**	**33,5**	**38,8**	**42,7**	**4,3**	**3,4**

2010 Yılı İlk 10 Kanser

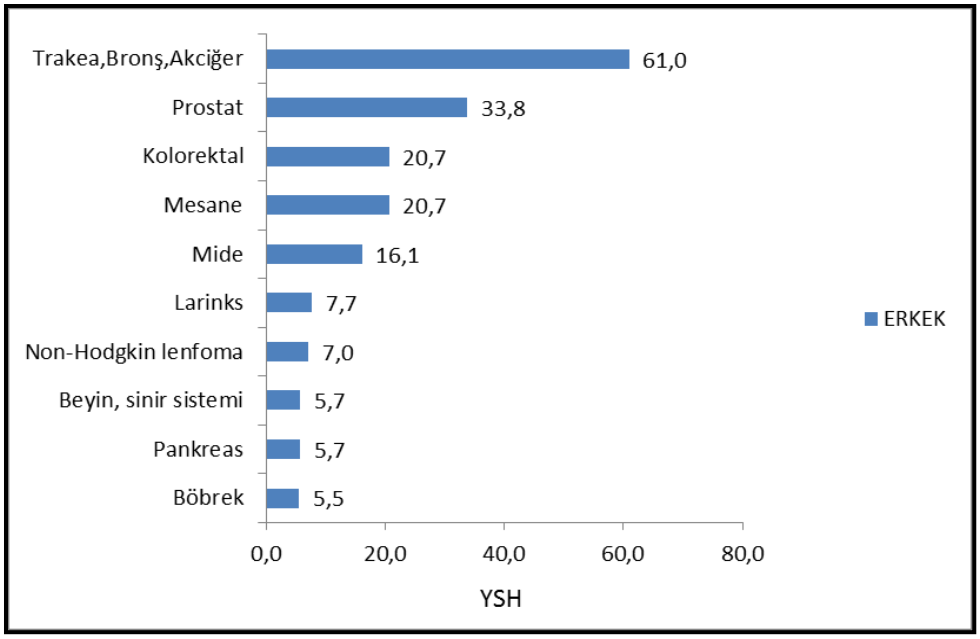

Şekil 6. Erkeklerde En Sık Görülen 10 Kanserin Yaşa Göre Standardize Edilmiş Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide)

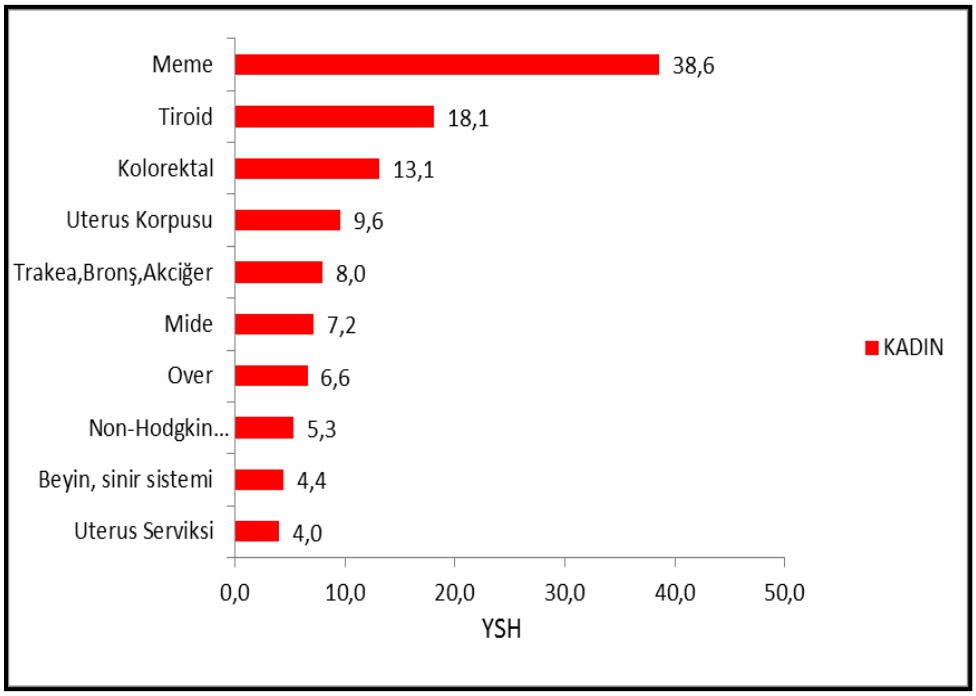

Şekil 7. Kadınlarda En Sık Görülen 10 Kanserin Yaşa Göre Standardize Edilmiş Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide)

Tüm Yaş Grupları

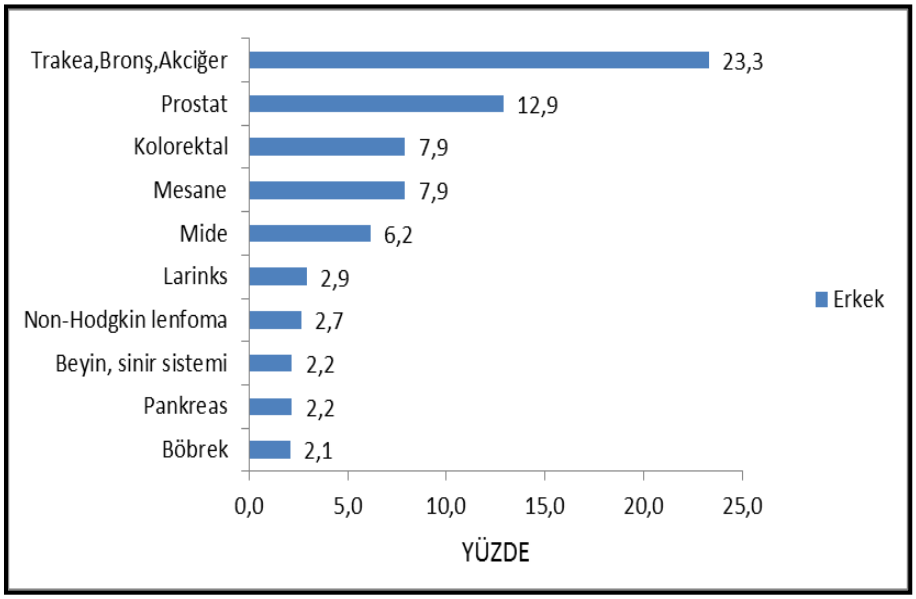

Şekil 8. Tüm Yaş Gruplarındaki Erkeklerde En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

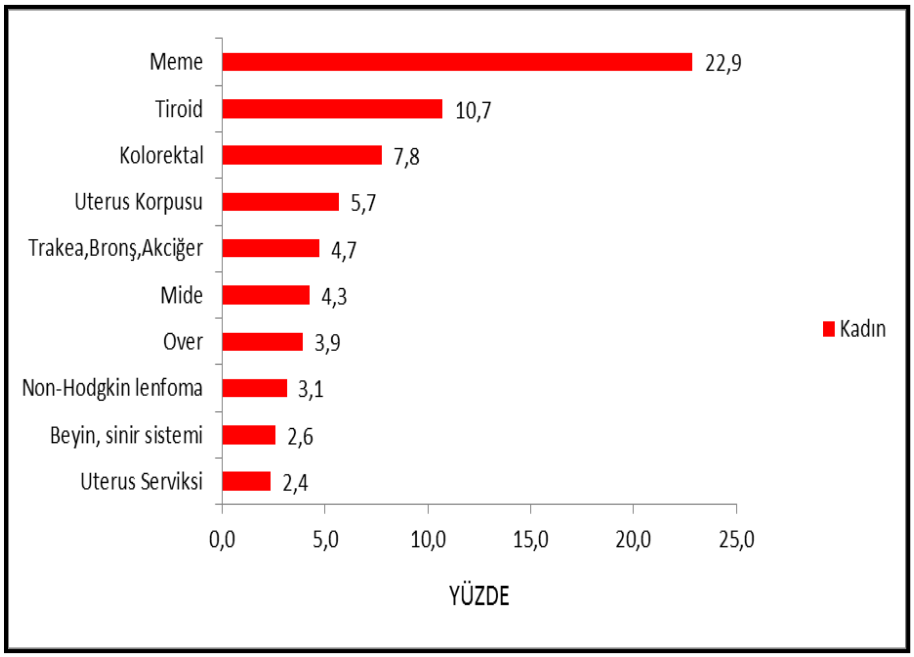

Şekil 9. Tüm Yaş Gruplarındaki Kadınlarda En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

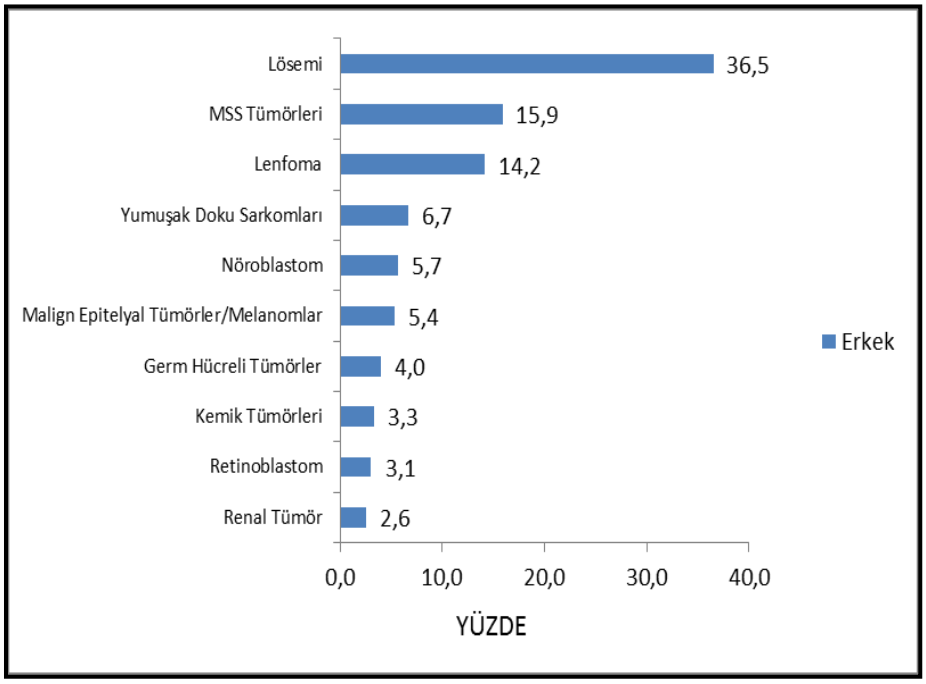

Şekil 10. 0-14 Yaş Gruplarındaki Erkek Çocuklarda En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

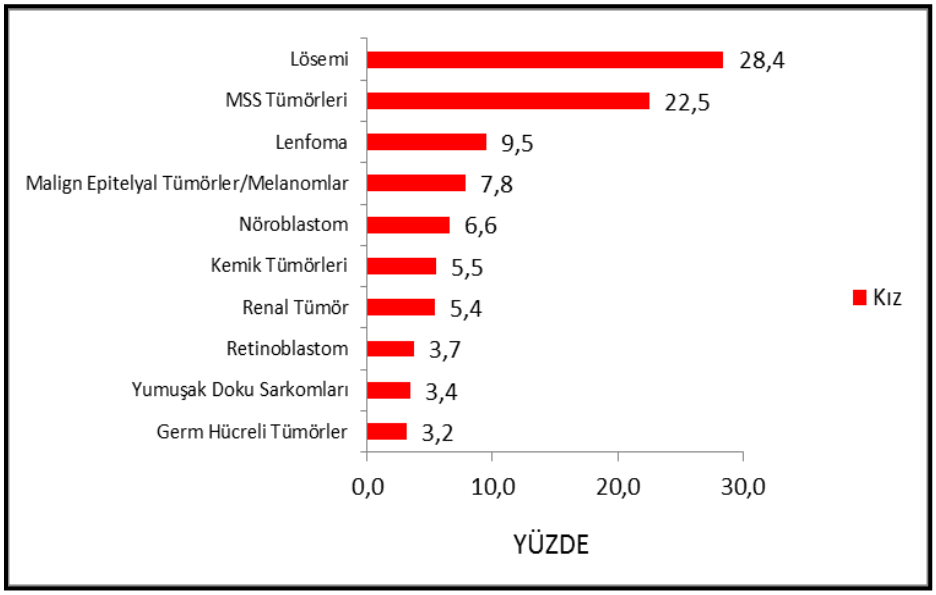

Şekil 11. 0-14 Yaş Gruplarındaki Kız Çocuklarda En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

15-24 Yaş Grupları

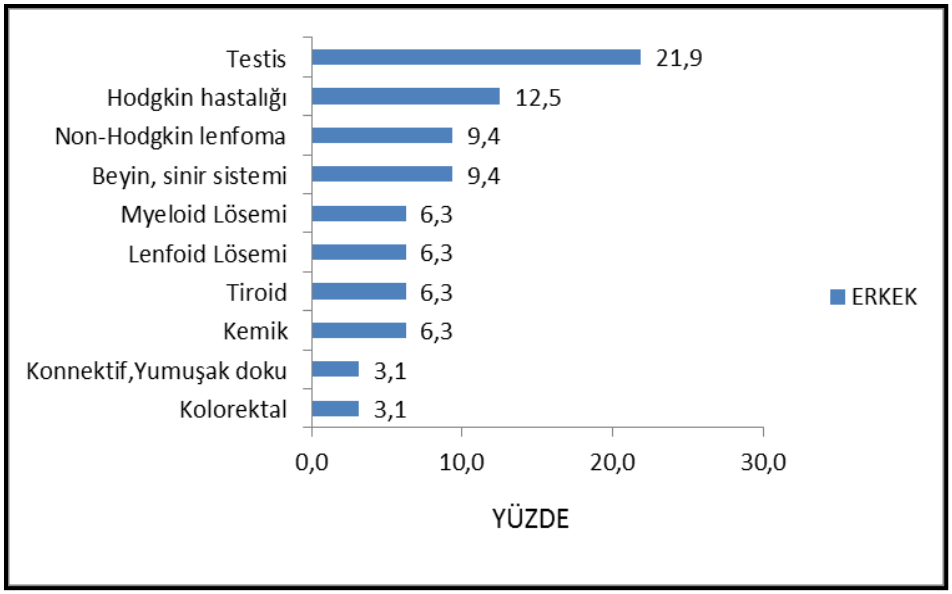

Şekil 12. 15-24 Yaş Gruplarındaki Erkeklerde En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

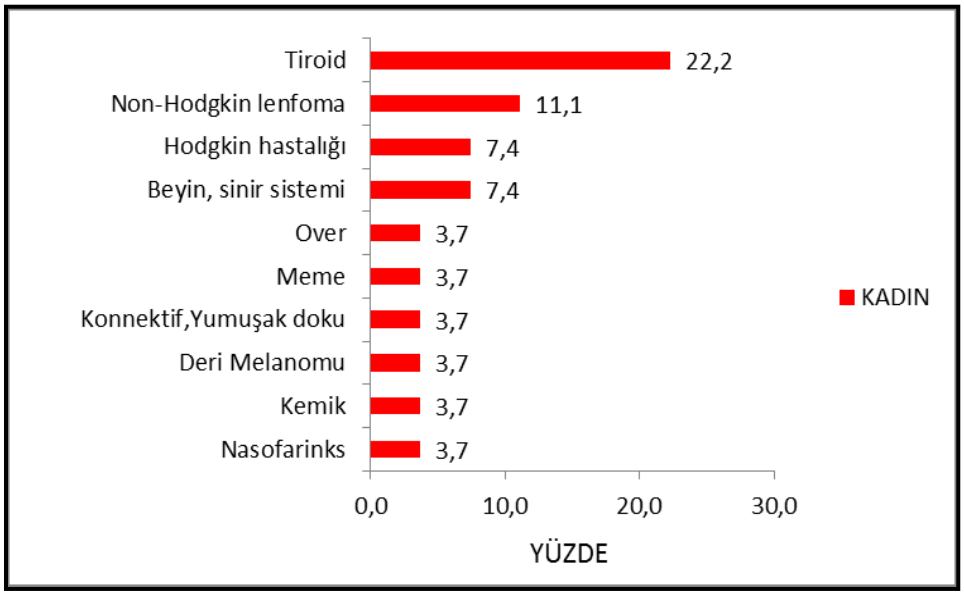

Şekil 13. 15-24 Yaş Gruplarındaki Kadınlarda En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

25-49 Yaş Grupları

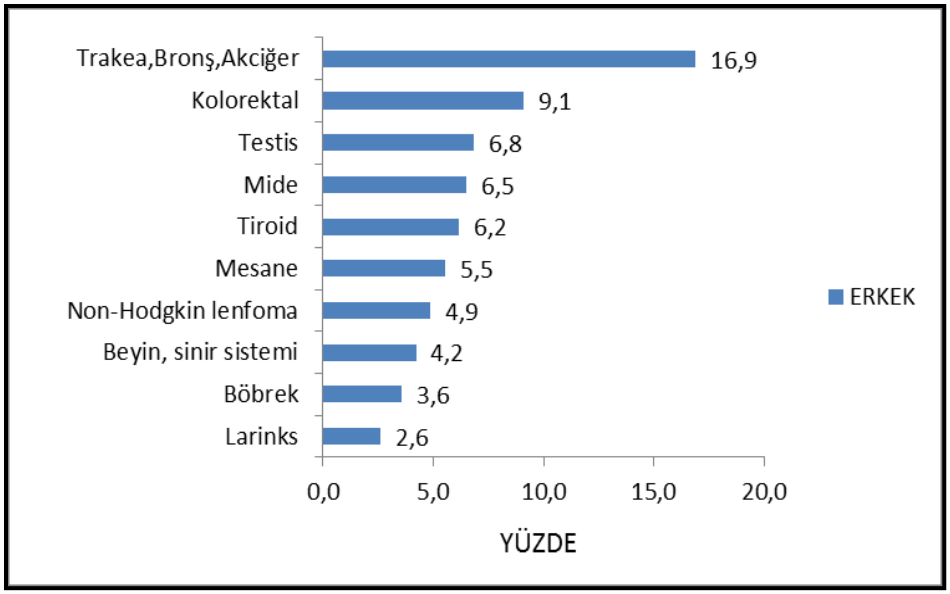

Şekil 14. 25-49 Yaş Gruplarındaki Erkeklerde En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

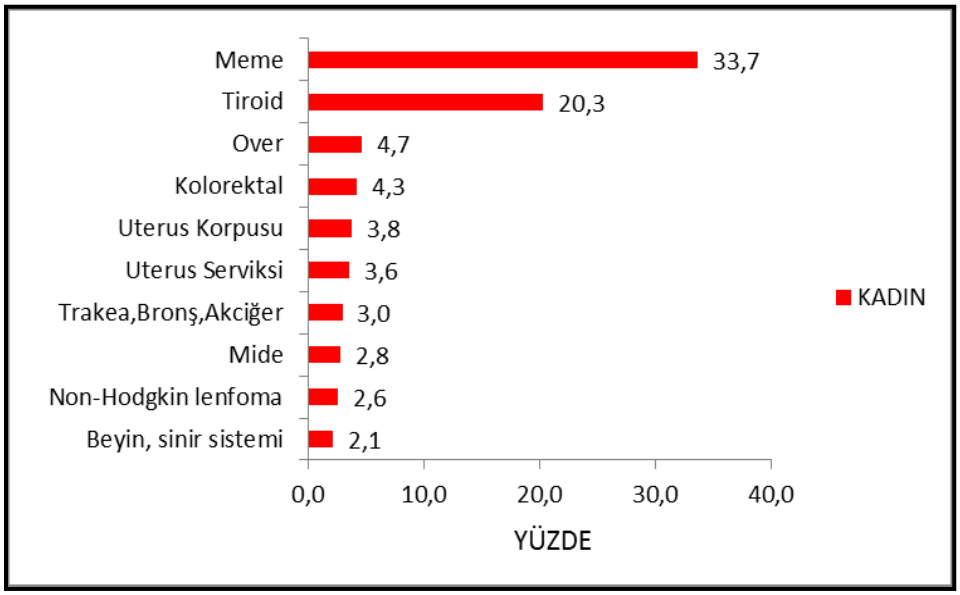

Şekil 15. 25-49 Yaş Gruplarındaki Kadınlarda En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

50-69 Yaş Grupları

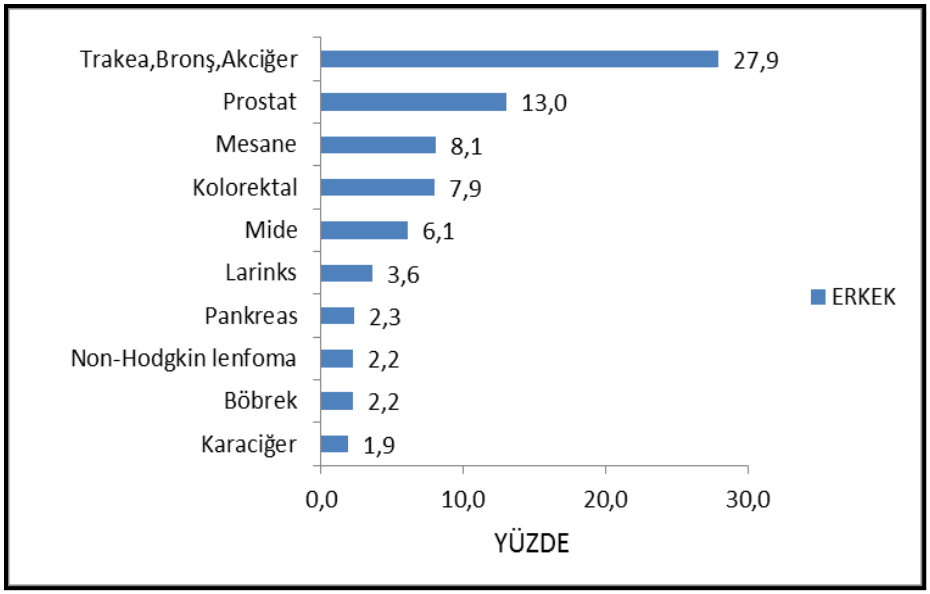

Şekil 16. 50-69 Yaş Gruplarındaki Erkeklerde En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

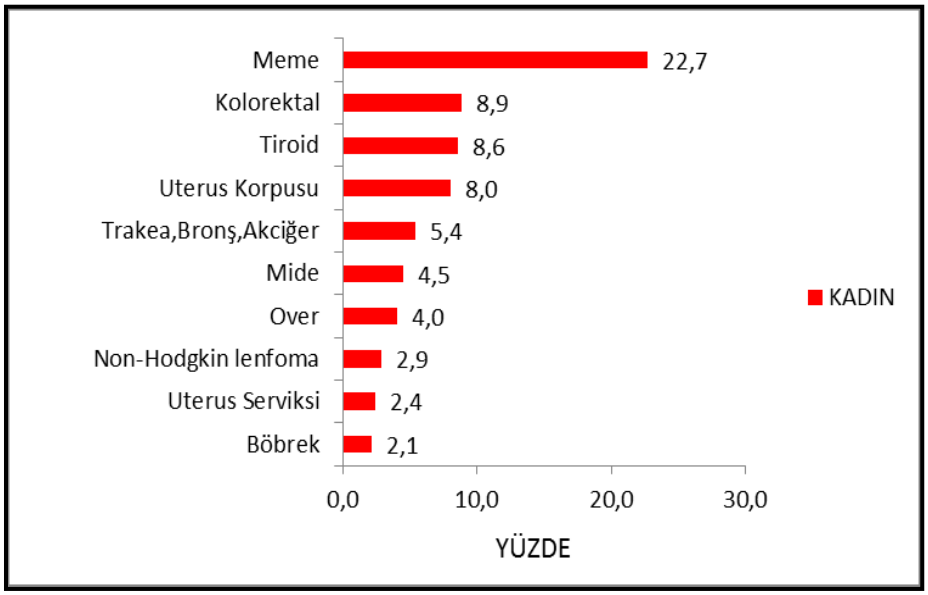

Şekil 17. 50-69 Yaş Gruplarındaki Kadınlarda En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

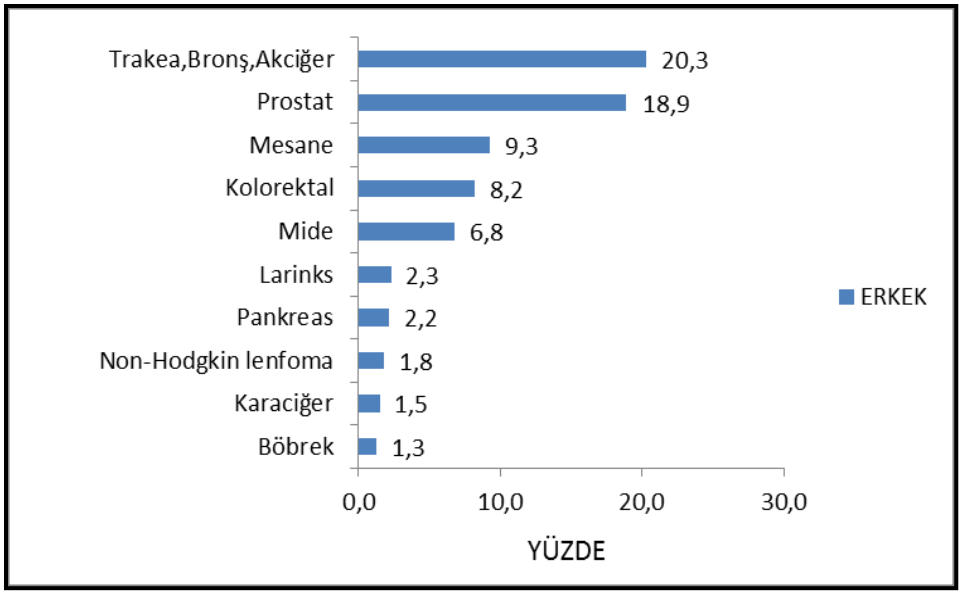

Şekil 18. 70 ve Üzeri Yaş Gruplarındaki Erkeklerde En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

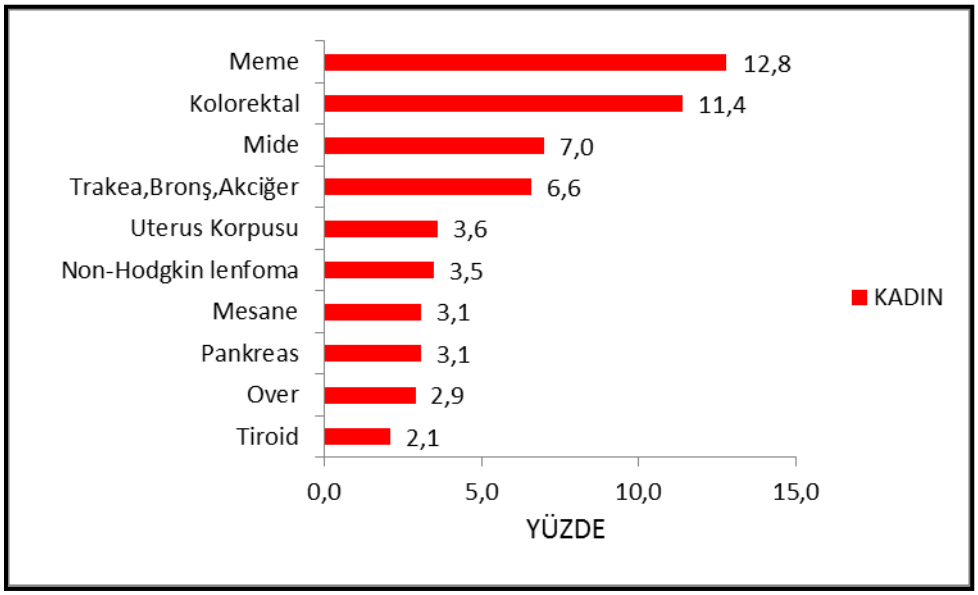

Şekil 19. 70 ve Üzeri Yaş Gruplarındaki Kadınlarda En Sık Görülen Bazı Kanserlerin Bu Grup İçindeki Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

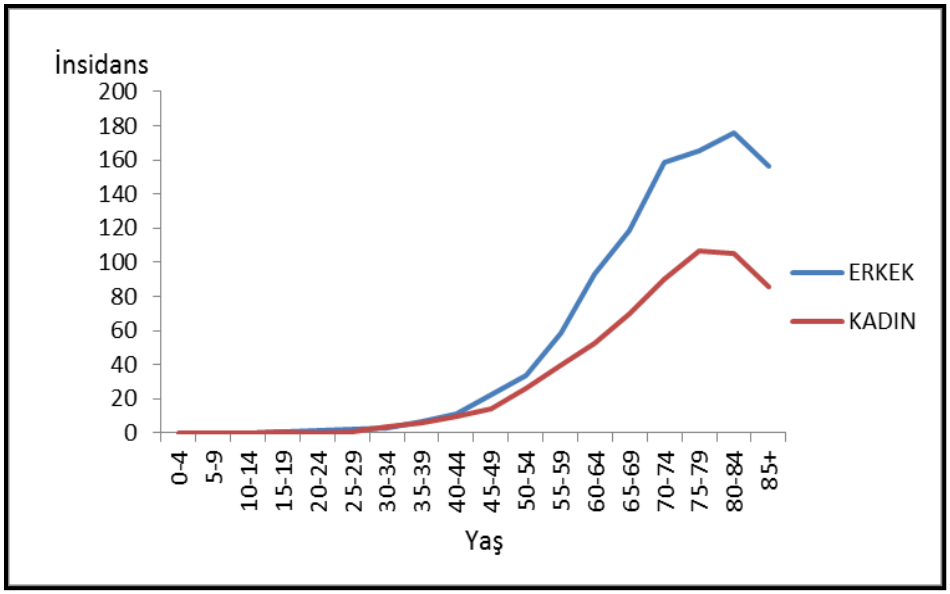

Şekil 20. Kolorektal Kanserin Erkeklerde ve Kadınlarda Yaşa Özel Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

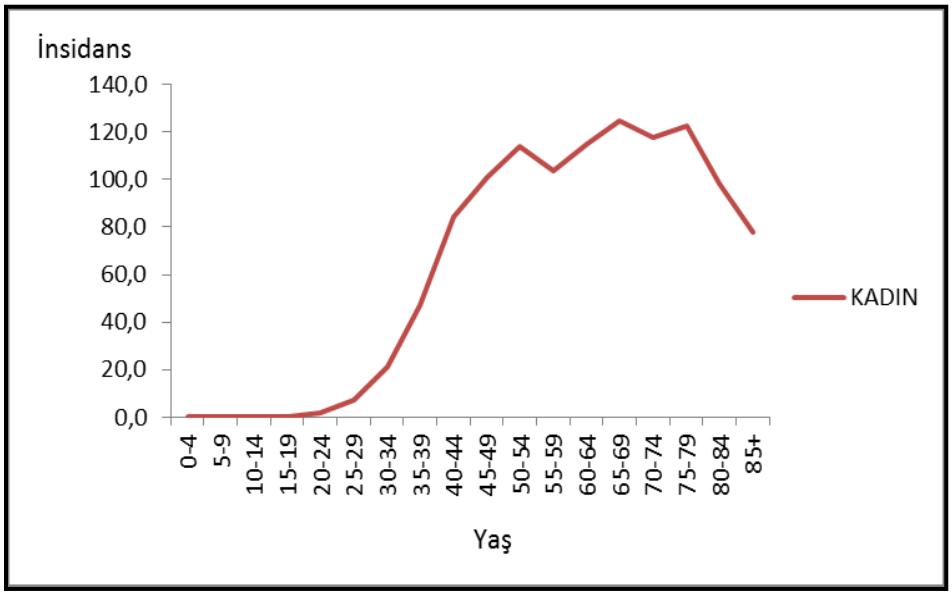

Şekil 21. Meme Kanserinin Kadınlarda Yaşa Özel Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

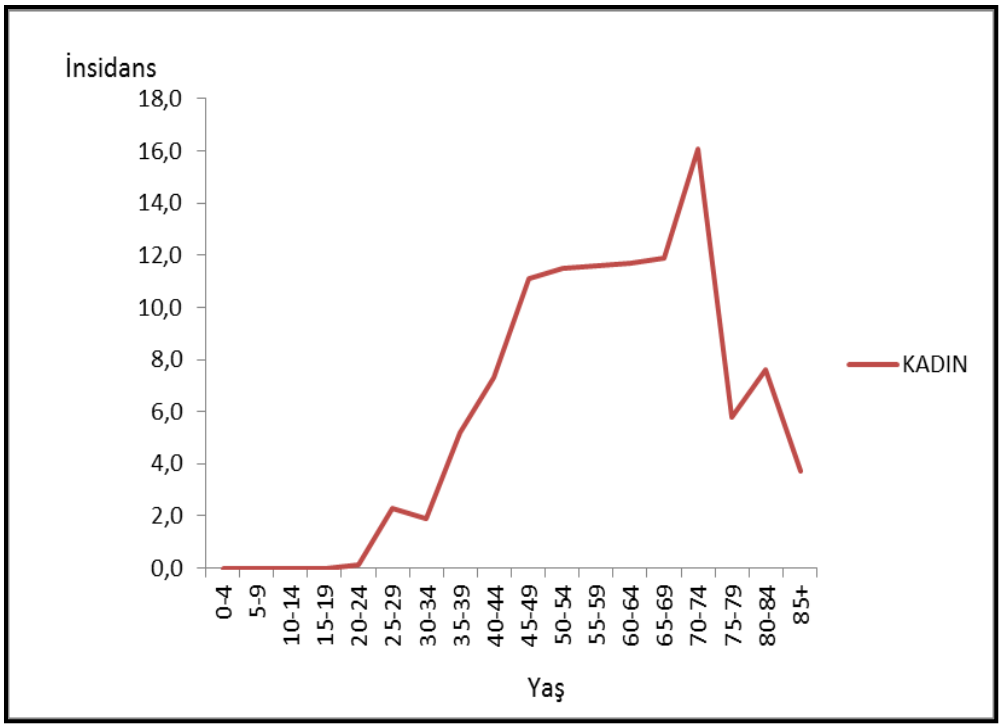

Şekil 22. Serviks Kanserinin Yaşa Özel Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

Bazı Kanserlere Dair Histolojik Tip Dağılımları

Tablo 13. Kadın Meme Kanserlerinin Histolojik Tiplerinin Yüzde Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

Histolojik Tip (n=3598)*	%
Duktal ve Lobüler	94,0
Infiltratif Duktal Karsinom	78,2
Lobuler Karsinom	6,6
Intraduktal Karsinom ve In Situ Lobuler	4,3
Infiltratif Duktal Mikst/Karışık Diğer Tür	4,3
Infiltratif Duktuler Karsinom	1,3
Medüller Karsinom	1,1
Infiltratif Lobuler Mikst/ Karışık Diğer Tür	1,1
Diğer**	3,1
Müsinöz	2,2
Adenokarsinom	1,4
Kompleks epitelyal	1,1
Yassı Hücreli	0,6
Fibroepitelyal	0,3
Deri ekleri	0,2
Kan damarı	0,1
Fibromatöz	0,1
Bazaloid	0,1
Toplam	100,0

*Bilinmeyen n=326.**Intraduktal Papillom, Komedokarsinom, Inflamatuvar Karsinom, Paget Hastalığı, Intrakistik Karsinom Atipik Medüller Karsinom, Intraduktal Mikropapiller Karsinom, Memenin Sekretuvar Karsinom

Tablo 14. Akciğer Kanserinin Histolojik Tiplerinin Yüzde Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

Histolojik Tip (n=6252)	Yüzde	
Küçük Hücreli Dışı	66,0	
Yassı Hücreli		42,6
Adenokarsinom		35,0
Büyük Hücreli		2,6
NOS		19,8
Küçük Hücreli	14,1	
Mezetelyoma	2,3	
Diğer*	17,6	
Toplam	100,0	

*Bilinmeyen n=1053.**Mukoepidermoid; Kistik, Müsinöz, Seröz Neoplasmlar;Asiner Hücreli; Kompleks Epitelyal; Yumuşak Doku;Fibromatöz Neoplasmlar; Lipomatöz Neoplasmlar; Myomatöz Neoplasmlar; Karışık ve Stromal Neoplasmlar; Germ Hücreli; Kan Damarı Tümörleri; Nöroepitelyomatöz Neoplasmlar; Timik Epitelyal Neoplazmlar

Tablo 15. Kadın Tiroid Kanserlerinin Histolojik Tiplerinin Yüzde Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

Histolojik Tip (n=1771)*	%
Papiller Adenokarsinom	91,8
Folliküler Adenokarsinom	5,0
Oksifilik Adenokarsinom	1,5
Medüller Karsinom	1,4
Diğer**	0,3
Toplam	**100,0**

*Bilinmeyen n=59.**Nonenkapsüler Sklerozan Karsinom; Adenokarsinom

Tablo 16. Kolorektal Kanserlerin Histolojik Tiplerinin Yüzde Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

Histolojik Tip (n=3241)	%
Adenokarsinom	88,5
Karsinoid tümör	1,0
Epitelyal karsinom	8,6
Taşlı Yüzük Hücreli	1,2
Diğer*	0,7
Toplam	**100,0**

* Mukoepidermoid, malign melanom, sarkom vb

2010 Bazı Kanserlerde Evreler

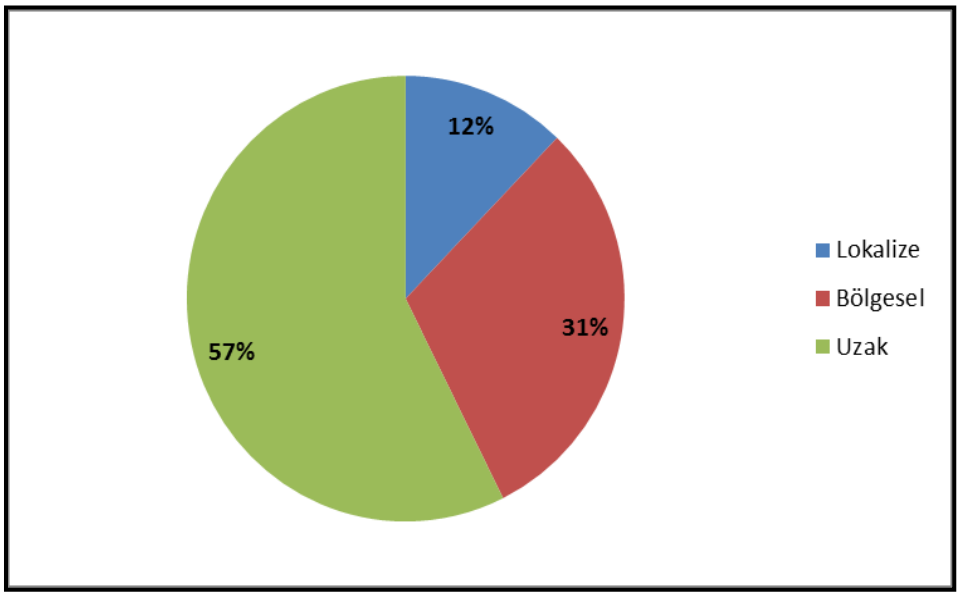

Şekil 23. Akciğer Kanseri Evrelerinin Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

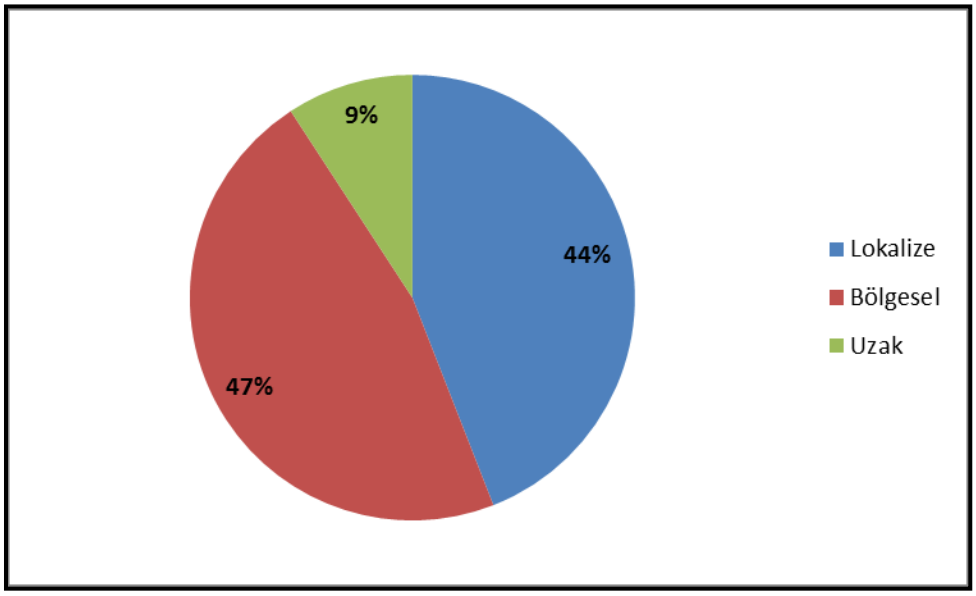

Şekil 24. Meme Kanseri Evrelerinin Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

SEER 00, 01	Lokalize
SEER 02, 03, 04, 05	Bölgesel
SEER 07	Uzak organ tutulumu

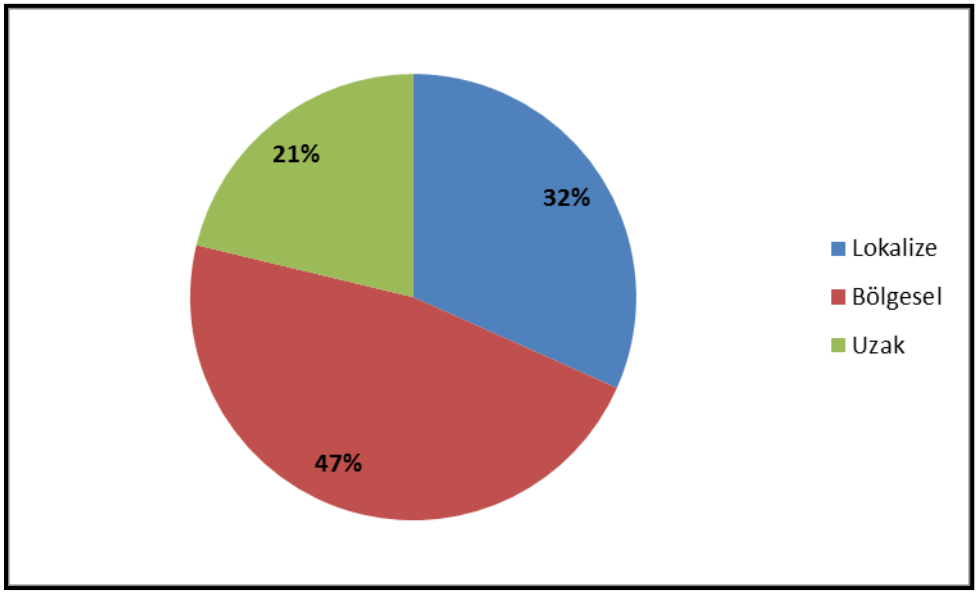

Şekil 25. Kolorektal Kanser Evrelerinin Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

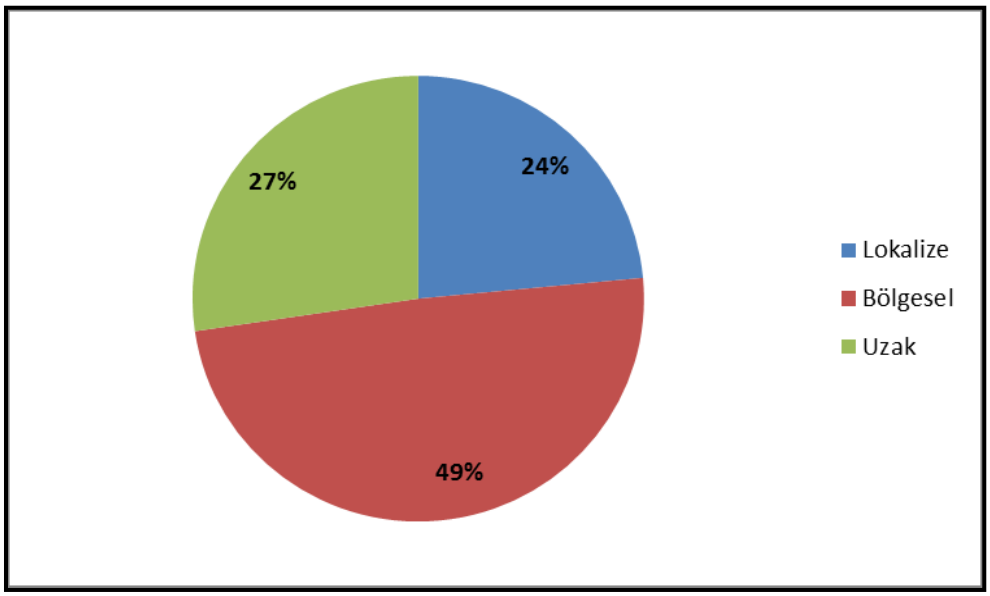

Şekil 26. Mide Kanser Evrelerinin Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

SEER 00, 01	Lokalize
SEER 02, 03, 04, 05	Bölgesel
SEER 07	Uzak organ tutulumu

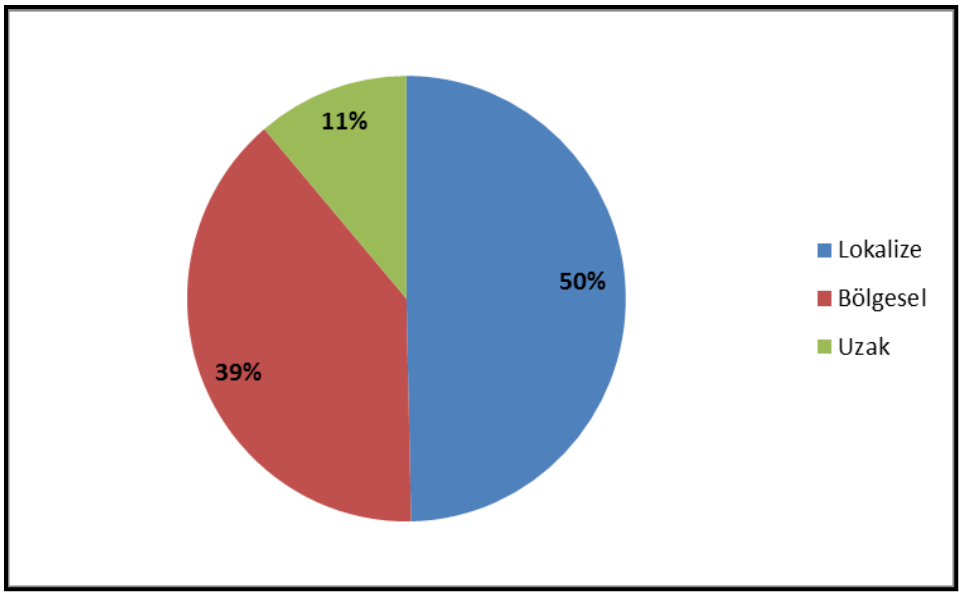

Şekil 27. Servikal Kanser Evrelerinin Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

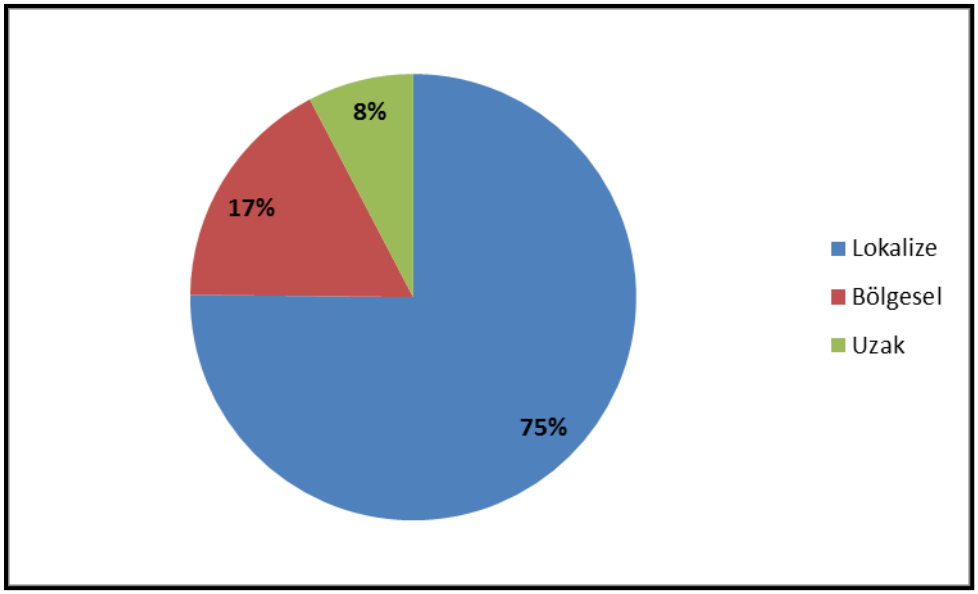

Şekil 28. Uterus Korpusu Kanser Evrelerinin Yüzde Dağılımları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010)

SEER 00, 01	Lokalize
SEER 02, 03, 04, 05	Bölgesel
SEER 07	Uzak organ tutulumu

2006-2010 SERİSİ

Tablo 17. 2006-2010 Yılları İçin Erkeklerde Yaşa Göre Standardize Edilmiş Hızlar (Türkiye Birleşik Veri Tabanı,2006- 2010) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide)

ICD-10	Topografi	2006	2007	2008	2009	2010
C00-96	**Tüm Topografiler**	**256,4**	**279,0**	**280,5**	**269,7**	**261,4**
C00-14	**Ağız, Farinks**	**5,1**	**5,7**	**6,3**	**6,4**	**5,6**
C00	Dudak	1,4	1,4	1,4	1,7	1,7
C01-C02	Dil	0,5	0,6	0,8	0,8	0,6
C03-C06	Ağız	0,9	0,7	0,8	0,8	0,6
C07-C08	Tükrük Bezleri	0,3	0,5	0,7	0,5	0,7
C09	Tonsil	0,4	0,2	0,3	0,3	0,3
C10	Diğer Orofarinks	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1
C11	Nasofarinks	1,1	1,7	1,6	1,7	1,3
C12-C13	Hipofarinks	0,4	0,4	0,5	0,4	0,3
C14	Farinks, tanımlanmamış	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0
C15-26	**Sindirim Organları**	**47,8**	**52,6**	**54,7**	**52,1**	**51,8**
C15	Özofagus	3,2	3,1	2,6	2,6	2,3
C16	Mide	14,8	17,3	18,0	16,2	16,1
C17	İnce Barsak	0,4	0,6	0,6	0,6	0,6
C18	Kolon	10,8	11,8	12,0	12,6	12,0
C19-C20	Rektum	7,4	7,3	8,8	8,4	8,7
C21	Anüs	0,3	0,1	0,3	0,2	0,2
C22	Karaciğer	3,8	4,1	4,5	4,0	4,4
C23-C24	Safrakesesi vb.	1,6	1,8	1,6	1,8	1,6
C25	Pankreas	5,2	6,3	6,1	5,4	5,7
C26	Diğer Sindirim Organları	0,3	0,2	0,2	0,3	0,2
C30-34,C37-C38	**Solunum Organları**	**79,6**	**83,1**	**79,7**	**75,3**	**69,8**
C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0,5	0,4	0,7	0,5	0,4
C32	Larinks	9,7	9,3	9,1	8,1	7,7
C33-C34	Trakea,Bronş,Akciğer	68,9	73,0	69,2	66,0	61,0
C37-C38	Diğer Torasik organlar	0,5	0,4	0,7	0,7	0,7
C40-C41	**Kemik**	**1,1**	**1,1**	**1,2**	**1,2**	1,0
C43	**Deri Melanomu**	**1,8**	**2,0**	**1,9**	**2,1**	**1,8**
C44	**Diğer Deri**	**24,2**	**27,1**	**25,1**	**24,0**	**27,0**
C45	**Mezoteliyoma**	**1,0**	**1,0**	**1,9**	**1,2**	**0,9**
C46	**Kaposi sarkomu**	**0,7**	**0,6**	**0,8**	**0,6**	**0,6**
C47;C49	**Konnektif,Yumuşak doku**	**2,1**	**2,3**	**1,9**	**2,4**	**2,0**
C50	**Meme**	**0,7**	**0,8**	**0,8**	**0,8**	**0,6**
C60-63	**Erkek Genital Organları**	32	35,8	41,2	39,2	**37,2**
C60	Penis	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
C61	Prostat	28,9	32,3	37,6	36,1	33,8
C62	Testis	3,1	3,3	3,4	3,1	3,4
C63	Diğer erkek genital	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
C64-68	**Üriner Organlar**	**27,0**	**28,6**	**28,1**	**28,3**	**26,6**
C64	Böbrek	5,5	5,2	5,8	6,3	5,5
C65	Renal Pelvis	0,2	0,4	0,3	0,3	0,2
C66	Üreter	0,1	0,2	0,2	0,2	0,1
C67	Mesane	21,0	22,5	21,7	21,4	20,7
C68	Diğer Üriner organlar	0,2	0,3	0,1	0,1	0,1
C69	**Göz**	**0,3**	**0,3**	**0,6**	**0,4**	**0,5**
C70-C72	**Beyin, sinir sistemi**	**5,4**	**5,8**	**6,1**	**5,4**	**5,7**
C73	**Tiroid**	**2,6**	**3,3**	**3,9**	**4,5**	**4,7**
C74-75	**Diğer Endokrin Bezleri**	**0,4**	**0,6**	**0,6**	**0,5**	**0,5**
C74	Adrenal bez	0,3	0,4	0,4	0,4	0,4
C75	Diğer Endokrin	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1
C81-85,88,90-96	**Lenfoid ve Hematopoetik Dokular**	**17,6**	**20,6**	**19,1**	**19,0**	**19,3**
C81	Hodgkin hastalığı	2,1	2,2	2,1	2,0	2,2
C82-C85;C96	Non-Hodgkin lenfoma	6,9	7,6	6,9	7,2	7,0
C88	İmmunoproliferatif has.	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
C90	Multiple Myelom	2,0	3,2	2,8	2,7	2,9
C91	Lenfoid Lösemi	3,3	3,9	3,9	3,6	3,9
C92-C94	Myeloid Lösemi	3,0	3,2	2,8	3,1	2,9
C95	Lösemi, tanımlanmamış	0,3	0,5	0,5	0,4	0,4
C39,C48,C76,C77,C80	**Diğer&Tanımlanmamış**	**7,1**	**7,6**	**6,5**	**6,3**	**5,5**

Tablo 18. 2006-2010 Yılları İçin Kadınlarda Yaşa Göre Standardize Edilmiş Hızlar (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2006-2010) (Dünya Standart Nüfusu, 100.000 Kişide)

ICD-10	Topografi	2006	2007	2008	2009	2010
C00-96	**Tüm Topografiler**	**158,1**	**165,1**	**172,0**	**173,3**	**168,7**
C00-14	**Ağız, Farinks**	**2,4**	**2,3**	**2,4**	**2,8**	**2,4**
C00	Dudak	0,2	0,3	0,3	0,3	0,4
C01-C02	Dil	0,5	0,6	0,7	0,5	0,5
C03-C06	Ağız	0,5	0,4	0,4	0,5	0,3
C07-C08	Tükrük Bezleri	0,3	0,3	0,3	0,4	0,5
C09	Tonsil	0,1	0,0	0,0	0,1	0,1
C10	Diğer Orofarinks	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C11	Nasofarinks	0,6	0,6	0,5	0,8	0,5
C12-C13	Hipofarinks	0,2	0,1	0,2	0,2	0,1
C14	Farinks, tanımlanmamış	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
C15-26	**Sindirim Organları**	**28,4**	**29,7**	**30,0**	**30,1**	**28,6**
C15	Özofagus	1,8	1,8	1,6	1,3	1,3
C16	Mide	7,6	8,4	7,7	8,1	7,2
C17	İnce Barsak	0,3	0,3	0,3	0,5	0,3
C18	Kolon	7,7	7,9	8,2	8,1	8,2
C19-C20	Rektum	4,8	4,4	5,0	5,3	4,9
C21	Anüs	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
C22	Karaciğer	1,5	1,6	1,7	1,7	1,8
C23-C24	Safrakesesi vb.	1,4	1,7	1,8	1,7	1,4
C25	Pankreas	3,0	3,2	3,3	3,0	3,1
C26	Diğer Sindirim Organları	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
C30-34,C37-C38	**Solunum Organları**	**8,8**	**8,6**	**9,3**	**9,0**	**8,9**
C30-C31	Burun, sinüsler vb.	0,3	0,1	0,3	0,2	0,2
C32	Larinks	0,5	0,5	0,5	0,4	0,4
C33-C34	Trakea,Bronş,Akciğer	7,7	7,8	8,2	8,1	8,0
C37-C38	Diğer Torasik organlar	0,3	0,2	0,3	0,3	0,3
C40-C41	**Kemik**	**0,9**	**0,9**	**0,9**	**0,8**	**0,8**
C43	**Deri Melanomu**	**1,2**	**1,7**	**1,3**	**1,6**	**1,3**
C44	**Diğer Deri**	**17,8**	**18,5**	**17,9**	**15,8**	**17,7**
C45	**Mezoteliyoma**	**0,5**	**0,6**	**0,7**	**0,7**	**0,6**
C46	**Kaposi sarkomu**	**0,3**	**0,3**	**0,3**	**0,3**	**0,3**
C47;C49	**Konnektif,Yumuşak doku**	**1,7**	**1,6**	**1,9**	**1,5**	**1,6**
C50	**Meme**	**37,6**	**35,9**	**40,7**	**40,6**	**38,6**
C51-58	**Kadın Genital Organları**	**20,6**	**21,0**	**20,9**	**21,9**	**21,6**
C51	Vulva	0,5	0,5	0,4	0,5	0,4
C52	Vajina	0,2	0,1	0,1	0,1	0,2
C53	Uterus Serviksi	4,8	4,3	4,1	4,5	4,0
C54	Uterus Korpusu	8,4	8,7	8,6	9,3	9,6
C55	Uterus unspec.	0,6	0,6	0,5	0,3	0,5
C56	Over	5,9	6,5	6,9	6,9	6,6
C57	Diğer Kadın Genital	0,2	0,2	0,3	0,3	0,3
C58	Plasenta	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
C64-68	**Üriner Organlar**	**5,1**	**6,1**	**6,2**	**6,5**	**6,2**
C64	Böbrek	2,4	3,2	3,0	3,5	3,0
C65	Renal Pelvis	0,1	0,1	0,1	0,0	0,1
C66	Üreter	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
C67	Mesane	2,6	2,8	3,0	2,9	3,0
C68	Diğer Üriner organlar	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1
C69	**Göz**	**0,2**	**0,3**	**0,5**	**0,4**	0,5
C70-C72	**Beyin, sinir sistemi**	**4,6**	**4,6**	**4,4**	**5,0**	**4,4**
C73	**Tiroid**	**10,8**	**14,4**	**16,2**	**18,6**	**18,1**
C74-75	**Diğer Endokrin Bezleri**	**0,5**	**0,6**	**0,6**	**0,4**	**0,5**
C74	Adrenal bez	0,4	0,5	0,4	0,3	0,3
C75	Diğer Endokrin	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2
C81-85,88,90-96	**Lenfoid ve Hematopoetik Dokular**	**12,3**	**13,7**	**13,5**	**13,5**	**13,1**
C81	Hodgkin hastalığı	1,4	1,4	1,3	1,1	1,2
C82-C85;C96	Non-Hodgkin lenfoma	4,9	5,2	5,0	5,3	5,3
C88	İmmunoproliferatif has.	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0
C90	Multiple Myelom	1,6	2,0	2,0	1,9	1,8
C91	Lenfoid Lösemi	2,1	2,2	2,7	2,7	2,3
C92-C94	Myeloid Lösemi	2,1	2,5	2,4	2,2	2,2
C95	Lösemi, tanımlanmamış	0,2	0,3	0,1	0,3	0,3
C39,C48,C76,C77,C80	**Diğer&Tanımlanmamış**	**4,3**	**4,3**	**3,9**	**3,6**	**3,4**

2006-2010 Yılları Yaşa Standardize Kanser Hızları

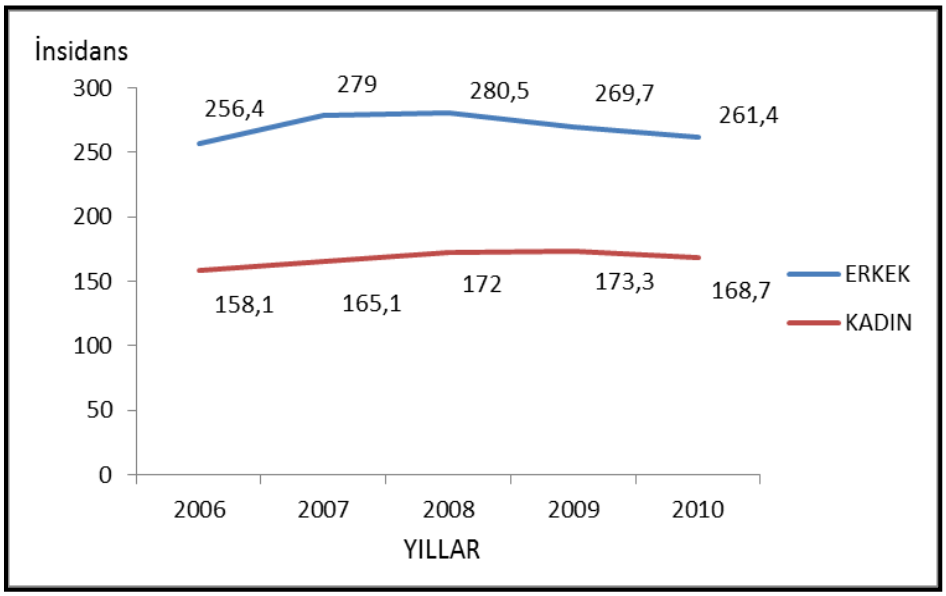

Şekil 29. Tüm Kanserler Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete Göre 2006-2010 Yılları Arasındaki Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2006-2010) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)

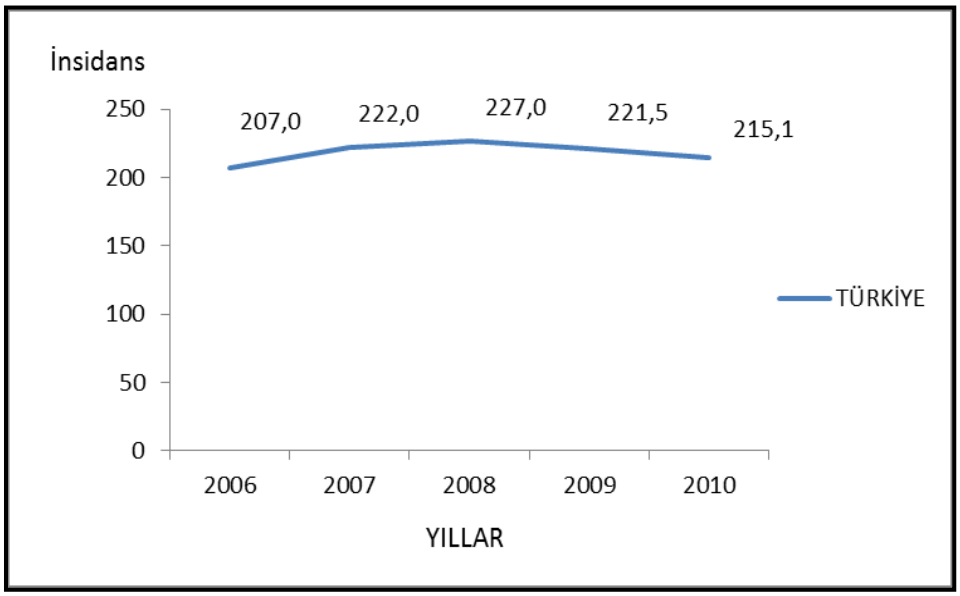

Şekil 30. Tüm Kanserler Her İki Cinsiyet Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının 2006-2010 Yılları Arasındaki Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2006-2010) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)

Tütünle İlişkili Kanserler & Akciğer Kanseri*

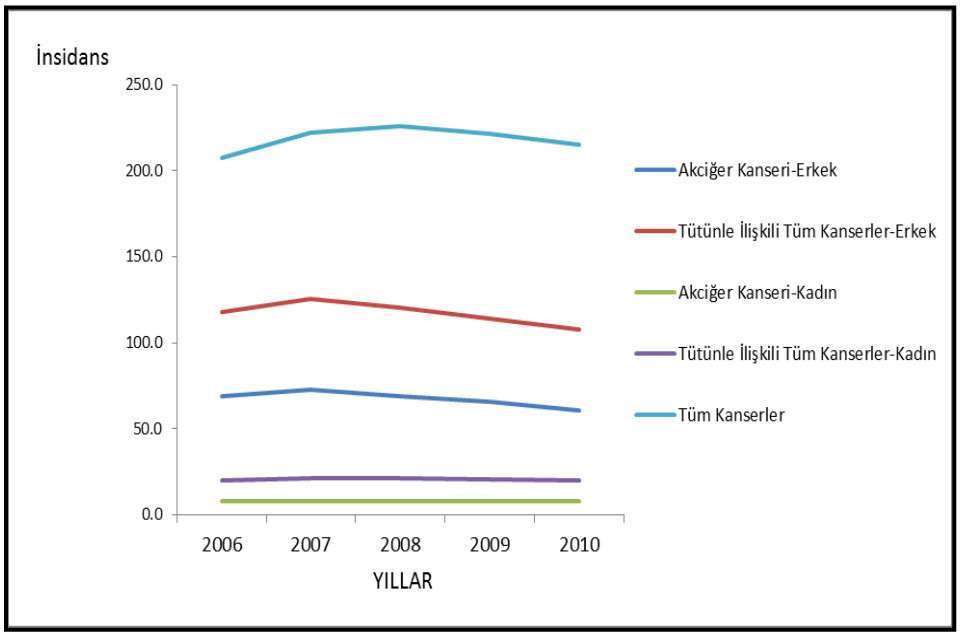

*Trakea,Bronş,Akciğer Kanseri, Larinks kanseri, Mide kanseri, Mesane kanseri, Özefagus kanseri

Şekil 31. Tütünle İlişkili Kanserlerin Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete Göre 2006-2010 Yılları Arasındaki Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2006-2010) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)

Beyin Kanserleri

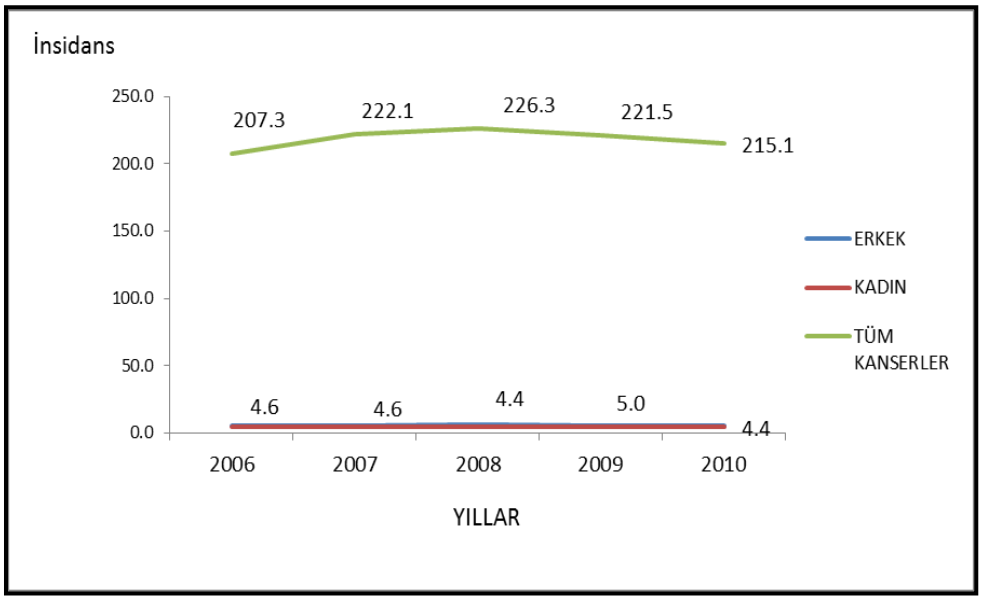

Şekil 32. Beyin Kanserlerinin Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete Göre 2006-2010 Yılları Arasındaki Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2006-2010) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)

*Obezite İle İlişkili Kanserler**

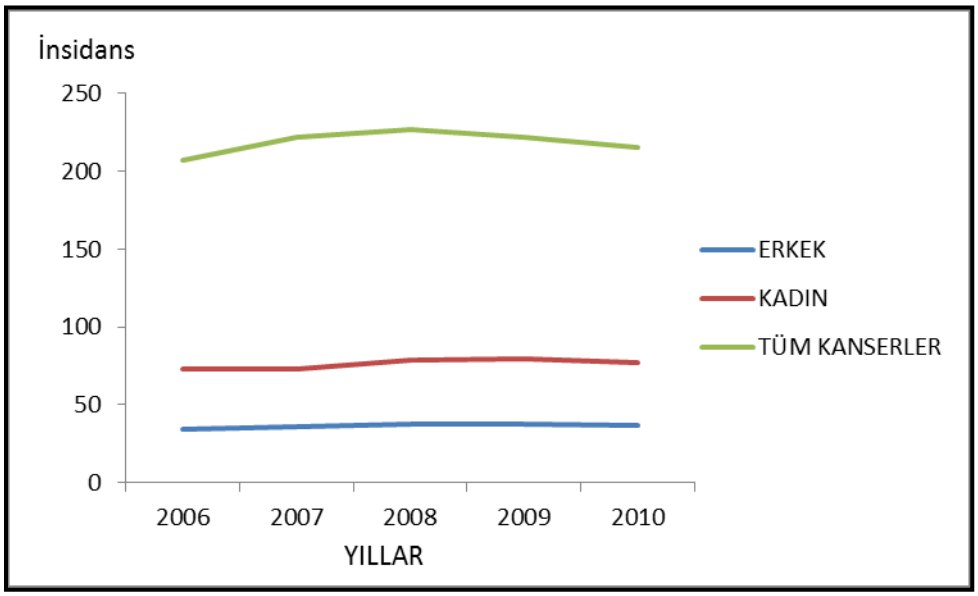

*Özefagus, kolon, rektum, böbrek, pankreas, safra kesesi, meme, over ve endometrium kanserleri

Şekil 33. Obezite ile İlişkili Kanserlerin Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete Göre 2006-2010 Yılları Arasındaki Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2006-2010) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide)

HPV İle İlişkili Kanserler

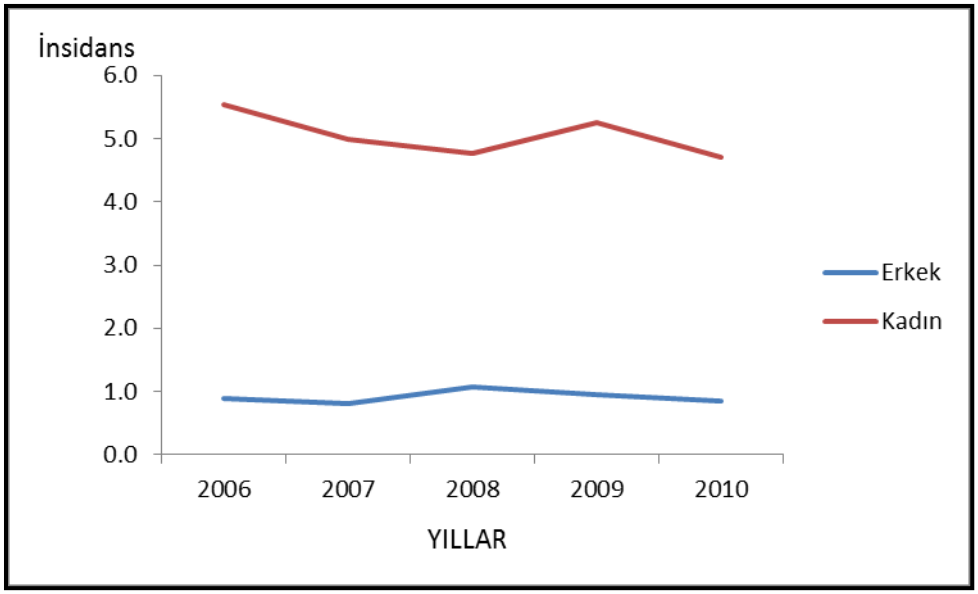

Şekil 34. HPV ile İlişkili Kanserlerin Yaşa Standardize İnsidans Hızlarının Cinsiyete Göre 2006-2010 Yılları Arasındaki Dağılımı (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2006-2010) (Dünya Standart Nüfusu,100.000 Kişide) (17)

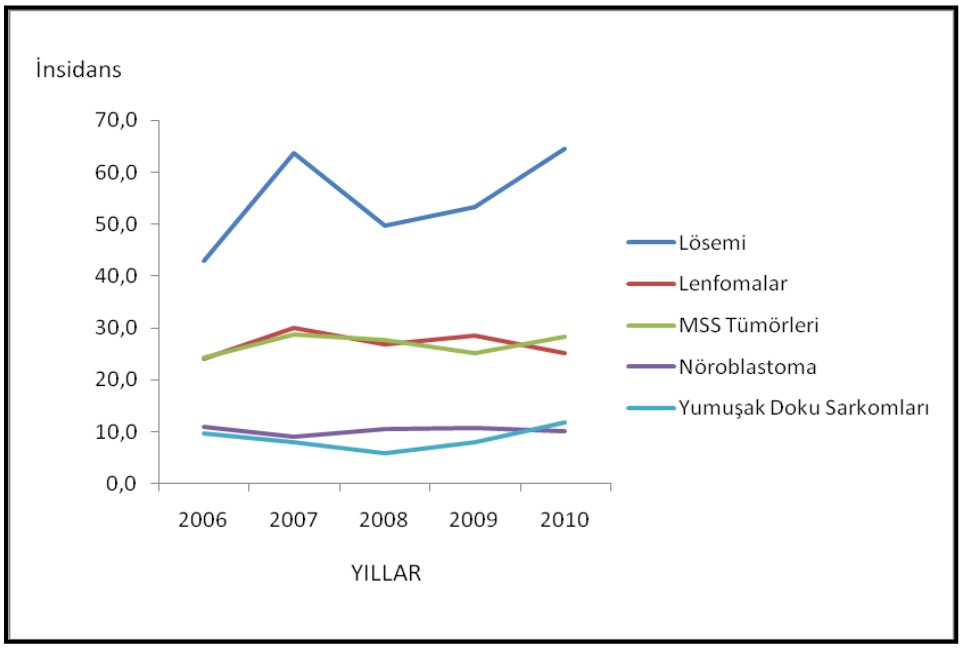

Şekil 35. 0-14 Yaş Erkek Çocuklarında Bazı Çocukluk Çağı Kanserlerinin 2006-2010 Yılları Arasındaki Yaşa Standardize Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2006-2010) (1.000.000 Kişide)

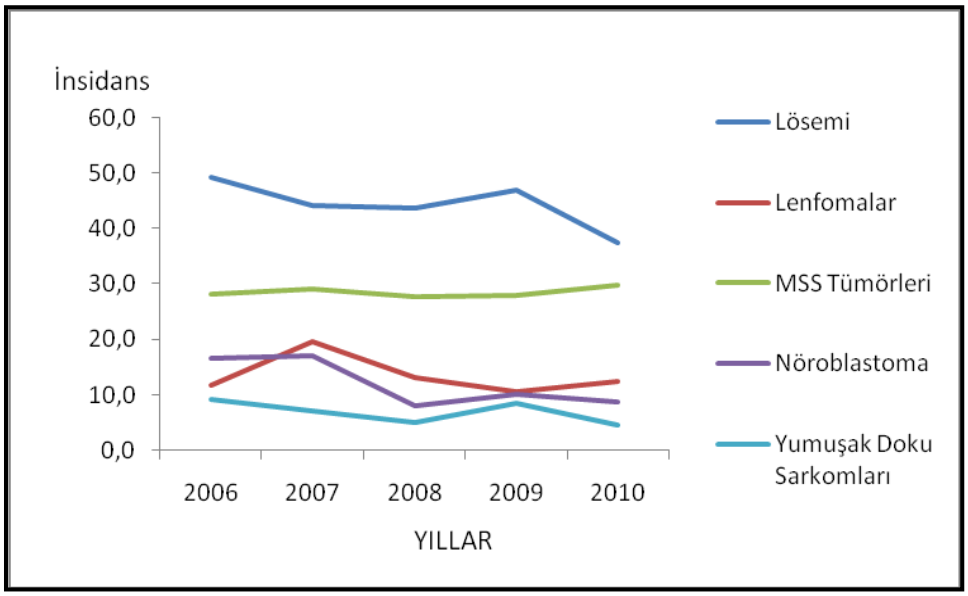

Şekil 36. 0-14 Yaş Kız Çocuklarında Bazı Çocukluk Çağı Kanserlerinin 2006-2010 Yılları Arasındaki Yaşa Standardize Hızları (Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2006-2010) (1.000.000 Kişide)

DÜNYA KANSER İSTATİSTİKLERİNDE TÜRKİYE'NİN DURUMU

Tablo 19. Uluslararası Kanser Ajansı (IARC) Tarafından Yayınlanan Globocan 2012 Verilerine Göre Türkiye'nin Durumu (Deri Dışında Kalan Kanserlerin Yaşa Göre Standardize Edilmiş Hızları) (15)

	Erkek*	**Kadın***
Dünya	205,4	165,3
IARC'a üye 24 ülke	236,4	192,5
AB (28 ülke)	314,9	243,2
ABD	347,0	297,4
Türkiye**	234,4	150,9

*Yaşa göre standardize edilmiş hız 100.000 kişide ** Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010

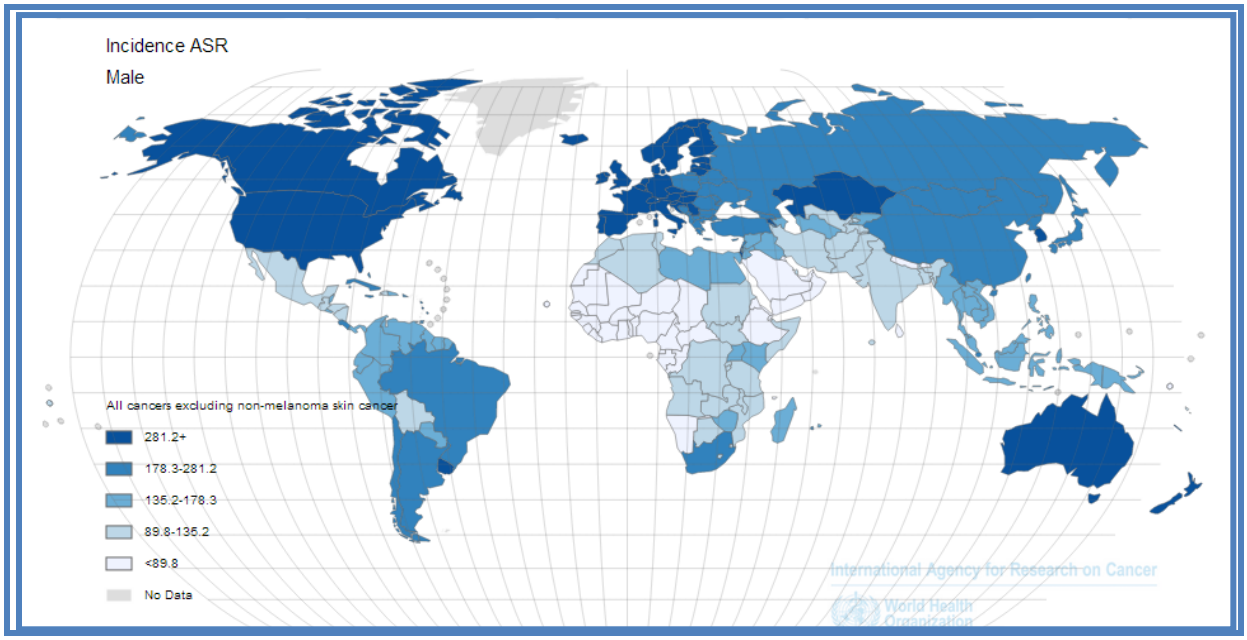

Şekil 37. Dünya'da Erkeklerde Yaşa Standardize Kanser Hızının Dağılımı (15)

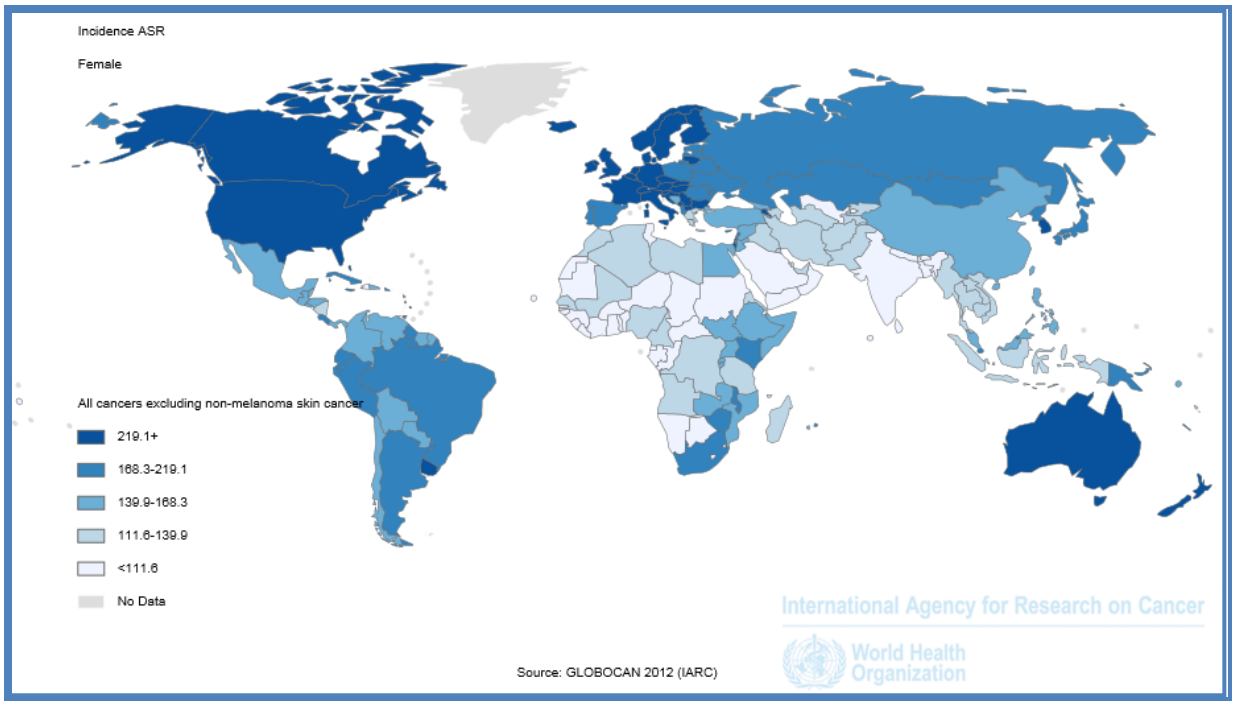

Şekil 38. Dünya'da Kadınlarda Yaşa Standardize Kanser Hızının Dağılımı (15)

Tablo 20. Uluslararası Kanser Ajansı (IARC) Tarafından Yayınlanan Globocan 2012 Verilerine Göre Erkeklerde En Sık Görülen İlk Beş Kanser Türünün Dağılımı (15)

	Türkiye*	**Dünya**	**IARC'a üye 24**	**AB (28 ülke)**	**ABD**
1	Akciğer	Akciğer	Prostat	Prostat	Prostat
2	Prostat	Prostat	Akciğer	Akciğer	Akciğer
3	Kolorektal	Kolorektal	Kolorektal	Kolorektal	Kolorektal
4	Mesane	Mide	Mide	Mesane	Mesane
5	Mide	Karaciğer	Mesane	Böbrek	Böbrek

* Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010

Tablo 21. Uluslararası Kanser Ajansı (IARC) Tarafından Yayınlanan Globocan 2012 Verilerine Göre Kadınlarda En Sık Görülen İlk Beş Kanserlerin Dağılımı (15)

	Türkiye*	**Dünya**	**IARC'a üye 24**	**AB (28 ülke)**	**ABD**
1	Meme	Meme	Meme	Meme	Meme
2	Tiroid	Kolorektal	Kolorektal	Kolorektal	Akciğer
3	Kolorektal	Uterus serviksi	Akciğer	Akciğer	Kolorektal
4	Uterus korpusu	Akciğer	Uterus serviksi	Uterus korpusu	Tiroid
5	Akciğer	Uterus korpusu	Uterus korpusu	Uterus serviksi	Uterus

* Türkiye Birleşik Veri Tabanı, 2010

TARTIŞMA

Türkiye'de 2010 yılında yaşa standartize kanser hızı erkeklerde yüzbinde 261,4, kadınlarda ise yüzbinde 168.7'dir. Kadın erkek ortalama kanser insidansı ise yüzbinde 215,1'dir. Türkiye'de 2010 yılı kanser insidansına bakıldığında 2009 insidans yılına göre erkeklerde yüzbinde 8,3'lük bir düşme olduğu görülmektedir. Düşme daha detaylı analiz edildiğinde erkeklerde "Solunum Organları" kanserlerinde, özellikle de Akciğer kanserlerinde (yüzbinde 5,5), en belirgin düşmenin gerçekleştiği görülmektedir. Solunum organı kanserlerini prostat (yüzbinde 2,3) ve üriner sistem kanserleri (yüzbinde 1,7) takip etmektedir. Kadınlarda ise 2010 yılında 2009 yılına göre kanser insidansında yüzbinde 4,6'lık bir düşme vardır. Kadın kanserleri insidansındaki düşme en fazla meme ve sindirim organlarında gerçekleşmiştir. Kanser hızlarındaki ilk düşme 2009 yılında gözlenmiş, 2010 yılında düşme daha da artmıştır.

Hızlardaki düşme iki temel nedenle olmuş olabilir.

1. Veri toplama sırasında ADNKS geçilmiş olmasından kaynaklanan yöntemsel değişiklik nedeniyle izafi bir düşme: ADNKS ile illerin nüfusları daha önceden ev halkı tespit fişleri veya 10 yılda bir yapılmakta olan nüfus sayımları ile tespit ediliyor, ve daha sonrası için projeksiyon yapılıyorken, bu tarihten itibaren çok daha kesin rakamlar ile insidans hesabında kullanılmakta olan paydaya (risk altındaki nüfus) ulaşılmaktadır. Bu nedenle insidans hesabında yer almakta olan payda büyüdüğü için hız düşmüş olabilir. Bir diğer nokta ise, vakaların hastane kayıtlarında mernis adreslerinin kullanılıyor olmasıdır. Beyana dayalı adres bildiriminin giderek azalması nedeniyle, daha önce hastadan alınan adres bilgisi ile il insidansına katılmakta olan vaka sayısı, ADNKS kullanılmaya başlanması ile düşmüş olabilir. Bu nedenle insidans hesabında yer almakta olan pay küçüldüğü için hız düşmüş olabilir.

2.Düşme gerçekten olmuştur. Özellikle erkek kanserlerinde oluşan düşmenin tütünle ilişkili kanserlerde olması, ülkemizde ilk kez 17 yıl önce başlayan "Tütün kontrol programının" ilk olası sonuçları şeklinde yorumlanabilir. Ancak ilk kez geçen seneyle görülen durgunluğu program başarısına bağlarken temkinli olmakta, gelecek yıllardaki kanser örüntülerinin beklenmesinde fayda vardır. Tütün ve tütün ürünlerinin yol açtığı en önemli kanser türü olan akciğer kanseri, ülkemizde erkeklerde ilk sırada, kadınlarda ise beşinci sırada görülmektedir. Özellikle erkeklerde 25-49 yaş grubundan itibaren tüm yaş gruplarında ilk sırada görülmesi, Türkiye'de akciğer kanserlerinin halen ve gelecekte önemli bir halk sağlığı sorunu olarak kalacağını göstermektedir. Genç yaşlardan itibaren görülmekte olan akciğer kanseri tütün kontrol programının yürütülmesi ve devamlılığının önemini bir kez daha göstermektedir.

Türkiye kanser insidansı dünyadaki diğer ülkeler ile karşılaştırıldığında, ülkemizin halen kanser açısından hem kadınlarda hem de erkeklerde daha düşük bir hızda olduğu görülmektedir. Ülkemizde görülen ilk 5 kanser türünün dünyadaki ve diğer gelişmiş ülkelerdeki örüntü ile benzerlikler gösterdiği görülmektedir. Erkeklerde trakea, bronş ve akciğer kanseri (61,0/100000 kişide YSH), kadınlarda ise meme kanseri (38,6/100000 Kişide YSH) en sık görülen kanser türleridir. Çocukluk çağı kanserlerinde ise çocukluk çağı lösemileri en sık görülen kanser türüdür. Çocukluk çağında her iki cinsiyette de lenfomalar ve merkezi sinir sistemi tümörleri lösemileri takip etmektedir. Gençlerde ise (15-24 yaş grubu) erkeklerde testis kanseri ve Hodgkin Hastalığının, kadınlarda ise tiroid ve Non-Hodgkin Lenfoma'nın ön planda olduğu görülmektedir. Kanserin genellikle ileri yaş hastalığı olmasından dolayı, yaş ilerledikçe ilk sıralarda görülmekte olan kanserlere ilişkin örüntü genel Türkiye örüntüsüne yaklaşmaktadır.

Akciğer kanserinin evreleri incelendiğinde %57,0'sinin uzak metastaz yaptığı görülmektedir.

Meme kanseri kadınlarda en sık görülen kanser türüdür. Yaklaşık her 4 kadın kanserinden 1'i meme kanseridir. Ülkemizde meme kanseri yaş dağılımı incelendiğinde vakaların %41,3'ü 15-49 yaşları arasında olduğu görülmektedir. İnsidans hızları 35-39 yaş grubunda 47,3 (100000 kişide kaba hız), 40-44 yaş grubunda 84,1 (100000 kişide kaba hız) ve 45-49 yaş grubunda 100,8 (100000 kişide kaba hız) olarak gözlenmektedir.

Meme kanseri evreleri incelendiğinde veri tabanında yer alan invaziv vakaların sadece %9'u uzak evrededir.

Kolorektal kanserler hem kadınlarda hem de erkeklerde ilk beş kanser içinde yer almaktadır. Erkeklerde yüzbinde 20,7 ve kadınlarda ise yüzbinde 13,1 sıklıkta görülmektedir.

Meme, uterus korpusu ve over gibi kadın kanserlerinde en önemli risk faktörlerinden birisi de obezitedir. Obezite ile ilişkili kanserlerin örüntüsü incelendiğinde kadınlarda hızın erkeklerin iki katı olduğu görülmektedir.

Uterus serviksi ise kadın kanserlerinde onuncu sıradadır. Başlıca etkeni HPV olan bu kanserler ülkemizde düşük sıklıkta görülmesine rağmen, uluslararası kanser ajansı tarafından yapılmış olan analizlerde HPV'ye bağlı kanserler erkek kanserlerinin %1, kadın kanserlerinin ise %5-10'undan sorumludur.Ülkemiz verileri incelendiğinde kadınlarda erkeklerin 5 katı HPV ilişkili kanser olduğu görülmektedir.

Tiroid kanseri kadınlarda en sık görülen ikinci kanserdir. Erkeklerde ise ilk on beş kanser türünün içindedir. Tiroid kanser sıklığı oldukça dikkat çekicidir. Ancak bu durum sadece Türkiye'de olmamıştır. Örneğin ABD'de kadınlarda görülen tiroid kanseri sıklığı %32 artmıştır (14). Bu durumun nedeni Türkiye için incelendiğinde, kişilerin teşhis ve tedaviye ulaşımlarının geçen yıllara göre artmış olması ve teşhis konulan her tiroid vakasının kayıt altına alınması ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Bu konuda Kanser Daire Başkanlığı tarafından hazırlanmış detaylı bir analiz raporu vardır (15).

.

SONUÇ

- ✓ Türkiye'de kanser sıklığı Dünya ve Dünyanın gelişmekte olan ülkeleriyle benzerlikler göstermektedir.
- ✓ Türkiye'de 2010 yılında yaşa standardize edilmiş kanser hızı erkeklerde 261,4, kadınlarda ise 168,7'dir (100000 kişide).
- ✓ 2010 yılı kanser istatistiklerine göre ülkemizde her yıl yaklaşık 97 bin erkek ve 62 bin kadın kansere yakalanmaktadır.
- ✓ Erkeklerde en sık görülen kanserler akciğer ve prostat iken, tütüne bağlı kanserler erkeklerde önemini korumaya devam etmektedir.
- ✓ Erkeklerde en sık görülen kanser akciğer kanseridir. Erkeklerde tütün ve tütün ürünlerine bağlı yaklaşık 39 895 yeni kanser vakasına neden olmaktadır.
- ✓ Kadınlarda en sık görülen meme kanseri, her 4 kadın kanserinden birisi olmaya devam etmektedir.
- ✓ Obezite ile ilişkili olarak ülkemizde toplam yaklaşık 40 bin yeni vaka görülmekte olup, bunların 2/3'ü kadınlardadır.
- ✓ Hem erkeklerde hem de kadınlarda kolorektal kanserler üçüncü sırada gelmektedir.
- ✓ Çocukluk çağı kanserlerinde ise lösemi en sık görülen kanser türüdür.
- ✓ Gençlerde ise (15-24 yaş grubu) erkeklerde testis kanseri, kadınlarda ise tiroid ve Hodgkin Hastalığı en sık karşılaşılan kanser türleridir.
- ✓ Akciğer kanserinde hastaların yarısı ileri evrede teşhis edilmektedir.
- ✓ Meme kanserinin sadece %9,0'u uzak evre kanser vakalarından oluşmaktadır.
- ✓ Kadın kanserleri olan uterus korpusu ve serviks kanserlerinin çoğunluğunu erken evrelerde yakalamaktayız.

KAYNAKLAR:

1) TUİK. "Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Nedir?". Erişim Adresi: http://www.tuik.gov.tr/jsp/duyuru/adnks/dosya/aciklama/yeniSistem.doc. Erişim Tarihi: 31.12.2013

2) TUİK. "Yıllara, Yaş Grubu ve Cinsiyete Göre Nüfus Tablosu" . Erişim Adresi: http://www.tuik.gov.tr/UstMenu.do?metod=temelist Erişim Tarihi:31.12.2013

3) Koç İ, Eryurt MA, Adalı T, Seçkiner P. Türkiye'nin Demografik Dönüşümü Raporu. HÜ Nüfus Etütleri Enstitüsü, ISBN: 978-975-491-285-2, Ankara,2010.

4) Kılıç E. Ölüm Bildirim Sistemi. Erişim Adresi: http://www.saglikbilisimzirvesi.org/sunumlar/k/EnverKilicSunum30Mart2013.pdf Erişim Tarihi:10.01.2014

5) Bilir, N., Cancer Frequency in Turkey, Kanser, Scientific Organ of the Turkish Assoc. for Cancer Research and Control, (1981) 11: 93‑97.

6) Bilir, N., Cancer Occurence in Developing Countries, Ed. D.M. Parkin, içinde "TURKEY" s. 303‑307, IARC Scientific Publications, No. 75, IARC, Lyon, 1986.

7) Curado. M. P., Edwards, B., Shin. H.R., Storm. H., Ferlay. J., Heanue. M. and Boyle. P., eds (2007) Cancer Incidence in Five Continents, Vol. IX.IARC Scientific Publications No. 160, Lyon, IARC.

8) Forman D, Bray F, Steliarova-Foucher E, Ferlay. J, eds (2012). Cancer Incidence in Five Continents, Vol. X. Erişim Adresi: http://ci5.iarc.fr/CI5-X/ci5-X.htm Erişim Tarihi:10.01.2013.

9) Young JL Jr, Ward KC (eds). Kanser Kayıtçılığında Standartlar İçin El Kitabı. Çeviri Ed: Eser S, Ozalan S. Ankara, 2013.

10) Tezcan S. Epidemiyoloji Tıbbi Araştırmaların Yöntem Bilimi. Hacettepe Halk Sağlığı Vakfı, Ankara,1992.

11) Eser S. Kanser Kayıtçılığında Kalite. Temel Kanser Kayıt Ders Notları, 2013.

12) TC Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü. KPS Nedir? Erişim Adresi: https://kpsbasvuru.nvi.gov.tr/KpsNedir.aspx Erişim Tarihi: 22 Ocak 2014.

13) Young JL Jr, Roffers SD, Ries LAG, Fritz AG, Hurlbut AA (eds). SEER Özet Evreleme Kılavuzu 2000 Kodlar ve Kodlama Yönergesi. Çeviri Ed: Eser S, Yakut İC, Ozalan S. Anıl Matbaa, Ankara, 2013.

14) NCI Cancer SEER Erişim Adresi: http://seer.cancer.gov/csr/1975_2011/browse_csr.php?sectionSEL=15&pageSEL=sect_15_table.15.html Erişim Tarihi: 24.01.2015.

15) Ferlay J, Soerjomataram I, Ervik M, Dikshit R, Eser S, Mathers C, Rebelo M, Parkin DM, Forman D, Bray, F. GLOBOCAN 2012 v1.0, Cancer Incidence and Mortality Worldwide: IARC Cancer Base No. 11 [Internet]. Lyon, France: International Agency for Research on Cancer; 2013. Erişim Adresi: http://globocan.iarc.fr Erişim tarihi: 28.01.2014.

16) Kanser Daire Başkanlığı. Tiroid Kanserleri, Dünyada ve Türkiye'de Tiroid Kanserleri. Rapor No:5, Ankara, 2012.

17) Parkin, D.M. and F. Bray, Chapter 2: The burden of HPV-related cancers. Vaccine, 2006. 24 Suppl 3: p. S3/11-25.